

Autori nimi kirje pealdises

ENSV Riikliku Raamatukogukomisjoni
kataloogimiskomisjon
Tartu Riiklik Ülikool
Teaduslik Raamatukogu

AUTORI NIMI KIRJE PEALDISES

Metoodilised soovitused ladina tähestikus
võõrkeelse kirjanduse kataloogijaile

TARTU 1985

Koostanud E.Loorits
Kujundanud Tiina Sepp

Arh.
Tartu Ülikooli
Raamatukogu
8414

KUSTUTATUD

Saateks

Juhendi esimeses osas antakse reeglid autorikirje pealdise koostamiseks ning käsitletakse kirje pealdist eri rahvaste autorite originaal- ja tõlketeoste kataloogimisel¹. Põhisosas antakse ülevaade autorite võimalikest nimekujudest ja nende esitamisest kirje pealdises.

Soovituste eesmärgiks on võõrnimede kirjutuspõhimõtete korrastamine ja ühtlustamine kataloogides ja need on mõeldud eelkõige mitmekeelsete fondidega raamatukogudele, kus on ühine kataloog kõikidele ladina tähestikku kasutatavatele keeltele.

Antud soovituste aluseks on "Единые правила описания произведений печати для библиотечных каталогов"² ja "Names of persons : National usages for entry in catalogues"³. Räägite vasturääkivuse korral on aluseks võetud Nõukogude Liit-

¹Ühtse süsteemi loomise eesmärgil on juhendis põgusalt puudutatud ka Nõukogude Liidu rahvaste keeltes ilmunud kirjanduse kataloogimist.

²Единые правила описания произведений печати для библиотечных каталогов. Ч. I. Вып. I. Описание книг. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: Гос. б-ка СССР им. В. И. Ленина, 1959. - 669 с.

³Names of persons : National usages for entry in catalogues / Comp. by the IFLA Intern. office for UBC. - 3rd ed. - London : IFLA Intern office for UBC, 1977. - X, 193 p.

due ilmunud väljaannet. Õigete nimevormide kindlaksmääramiseks on kasutatud "Eesti nõukogude entsüklopeediat" ja "Õigekeelsussõnaraamatut", võimaluse piires ka eri maade entsüklopeediaid.

Juhendi lõppu on paigutatud lisadena võõrkeelse kirjanduse kataloogimise koondtabel (lisa 1) ning mõningate nimede eesti kirja transkribeerimise tabelid (lisa 2.- 12). Nimede register hõlbustab eri rahvaste ja maade autorite nimede leidmist juhendist.

Täiendavat teavet antud teemal võib leida soovitatava ja kasutatud kirjanduse loetelu abil.

Juhend on koostatud TRÜ Teadusraamatukogu kaartkataloogide põhjal ja on täiendatud ja parandatud variant 1975.aastal raamatukogus valminud samasisulisest käsikirjalisest juhendist.

Käesolev soovitus täiendab ühtlasi Fr.R.Kreutzwaldi nim. ENSV Riikliku Raamatukogu poolt välja antud metoodilist kirja "Autori nimi kirje pealdises"¹, mis on abiks eelkõige eestikeelse kirjanduse kataloogimisel. Mõlemaid metoodilisi materjale on arutatud ja ühtlustatud Eesti NSV Raamatukogukomisjoni kataloogimiskomisjoni koosolekutel. Kasulike märkuste ja soovitude eest suur tänu sm. V.Mikfeldtile, A. Kirselle, E.Lipstokile, M. Ükstile ja H. Aarelaiule. Koostaja on tänulik ka H.Riivesele ja A.Norbergile, kes käsikirja viimistlemisel abiks olid.

Arvamused ja ettepanekud juhendi kohta palume saata TRÜ Teadusraamatukogu kataloogimisosakonnale (202 400 Tartu, Struve tn. 1).

¹ Autori nimi kirje pealdises : Metoodiline kiri / Koost. V. Mikfeldt, M. Männik. - Tln., 1980. - 28 lk.

Sissejuhatus

Selleks, et lugeja leiaks tähestikkataloogist kiiresti üles ühe (teatava) autori kõik raamatukogus leiduvad teosed, tuleb autori nimi kirje pealdises (s.o. järjestussõna) tuua alati ühtses vormis. Ühtset nimevormi tuleb rakendada ka kõigil neil juhtudel, kui eri raamatute tiitellehel on autor antud erinevalt, näit.: nime muutmine seoses abiellumisega, kodanikunimi ja pseudonüümid jne. Omaette probleem on autori nime kirjutamine eri keeltes, eri tähestikke kasutatavates keeltes ilmunud originaalide ja tõlgete kirjetes.

- Originaal (lad. täh.): William Shakespeare (ingl. k.)
Tõlked (lad. täh.): William Shakespeare (saksa, pr., hisp.,
it., rootsi, soome, ung., poola,
jt. k.)
Viljams Šekspīrs (läti k.)
Viljamas Šekspjŕras (leedu k.)
- Originaal (kr. täh.): Ὅμηρος (kr. k.)
Tõlked (lad. täh.): Homer (ing., saksa, poola k.)
Homère (pr. k.)
Homero (hisp. k.)
Omero (it. k.)
Homeros (rootsi, soome, ung. k.)
Homers (läti k.)
Homèras (leedu k.)
- Originaal (vene täh.): Антон Павлович Чехов (vene k.)
Tõlked (lad. täh.): Anton Pavlovich Chekhov (ingl. k.)

Anton Pawlowitsch Tschechow (saksa k.)
 Anton Pavlovitch Tchekhov (pr. k.)
 Anton Pavlovich Chejov (hisp. k.)
 Anton Pavlovitj Tje'chov (rootsi k.)
 Anton Pavlovitš Tšehov (soome k.)
 Anton Pawłowicz Czechow (poola k.)
 Anton Pavlovics Csehov (ung. k.)
 Antons Čehovs (läti k.)
 Antonas Čechovas (leedu k.)

Sel juhul tuleb pealdise valikul lähtude raamatukogu tähestikkataloogide süsteemist. Kui raamatukogu omab iga keele (ühe keele) jaoks iseseisvat kataloogi, märgitakse autori nimi kirje pealdises vastava keele reeglite kohaselt, näit.:

inglisk. kirj. kataloogis:	Chekhov, A.P. Homer.	} tõlked
	Shakespeare, W. originaal	
saksak. kirj. kataloogis:	Homer. Shakespeare, W Tschechow, A.P.	} tõlked
prantsusk. kirj. kataloogis:	Homère. Tchekhov, A.P. Shakespeare, W.	} tõlked
hispaaniak. kirj. kataloogis:	Chejov, A.P. Homero. Shakespeare, W.	} tõlked
leeduk. kirj. kataloogis:	Čechovas, Antonas. Homēras. Šekspýras, Viljamas.	} tõlked
kreekak. kirj. kataloogis:	Ὅμηρος.	originaal

Kui raamatukogus on aga ühine kataloog kõikidele ühesugust tähestikku kasutavatele keeltele, võetakse kirje pealdiseks vastava tähestiku piires autori ühtlustatud nimevorm. Ladina tähestikus ilmunud originaalide ja ladinatähelistest keeltest tõlketeoste kataloogimisel on soovitatav kasutada autori ühtse nimevormina tema rahvuslikku nimevormi (kasutatakse ka ENE-s jt. eestikeelsetes tekstides).

Rmt.:

Kirje pealdises:

W.Shakespeare (inglisk. orig.)	Shakespeare, William.
W.Shakespeare (saksak. tõlge)	Shakespeare, William.
W.Shakespeare (prantsusk. tõlge)	Shakespeare, William.
W.Shakespeare (hispaaniak. tõlge)	Shakespeare, William.
V.Šekspýras (leeduk. tõlge)	Shakespeare, William.

¹Siin ja edaspidi mõeldakse ühesugust laiendatud tähestikku (näit. ladina, slaavi jt.), mida kasutavad mitmed keeled.

Teia! tähestikke (vene, kreeka, gruusia, araabia jt.) kasutavatest keeltest tõlgete puhul ladinatähelistesse keeltesse on soovitatav kasutada autori eestikeelset nimevormi, s.o. eestipärasest nimevormi, mida kaasajal aktsepteeritakse ENE-s, ÖS-is, VÕK-i otsustes.¹

Rmt.:

Kirje pealdises:

A.P.Chekhov (inglisk. tõlge)	Tšehhov, Anton Pavlovitš.
A.P.Tschechow (saksak. tõlge)	Tšehhov, Anton Pavlovitš.
A.P.Tchekhov (prantsusk. tõlge)	Tšehhov, Anton Pavlovitš.
A.P.Chejov (hispaaniak. tõlge)	Tšehhov, Anton Pavlovitš.
A.P.Šehovas (leeduk. tõlge)	Tšehhov, Anton Pavlovitš.

¹ Üksikute maade (näit. vene) autorite tõlketeoste puhul oleks võimalik kasutada ka rahvusvahelisele standardile vastavalt transkribeeritud nimevorme, kuid ilmselt on need kaasajale eesti lugejale võõrad, näit.: Chekhov, A.P. Vt. ГОСТ 16876-71. Транслитерация русских слов латинскими буквами. - М., 1974. - 3 с.; Пельцова, Я. Стандартизация в области библиографии. - Библиотечковедение и библиография за рубежом, 1974, № 49, с.17-35.

Üldreeglid autorikirje pealdise koostamisel

1. PÕHIREEGLID

1.1. Individuaalautoriga raamatud kirjeldatakse reeglipäraselt autori perekonnanime järgi. Kirje pealdis koosneb perekonnanimest ja eesnimest (eesnimedest)¹, mis esitatakse nimetavas käändes ja antud kataloogis ühesugusel, kõige enam tuntud kujul olenemata sellest, kuidas see on toodud raamatus. Ühtne autorikirje pealdis võimaldab koondada ühe autori teoste kõik kirjed tähestikkataloogis ühte kohta.

1.1.1. Keeruline on eri maade ja rahvaste autorite nime osades orienteerumine. Autori perekonnanimi eraldatakse eesnimest komaga. Eriti vajalik on see võõrkeelsete raamatute kirjeldamisel, et eristada autori eesnime perekonnanimest.

Cooper, James Fenimore.

Pérez Galdós, Benito.

1.1.2. Kui autori eesnimi pole väljaandes antud, tehakse see kindlaks kataloogis asuvate varasemate kirjete põhjal või teatmeteoste abil. Kui see ei õnnestu, märgitakse perekonnanime järele ainult initsiaal, jättes ruumi eesnime avamiseks.

Müller, P

Müller, Fred.

¹ Nimede erijuhtumid vt. p. 6 ja p. 8.

Müller, Fritz.

Müller, Fritz Ferdinand.

- 1.1.3. Autori isanimi (või selle initsiaal) lisatakse kirje pealdisee peamiselt idaslaavi (vene, ukraina, valgevene) autoritel.

Tšehhov, Anton Pavlovitš.

Turgenev, Ivan Sergejevits.

Stelmahh, Mõhhailo Panassovõtš.

Dovženko, Oļeksandr Petrovõtš.

Melež, Ivan Pavlavitš.

- 1.2. Autorikirje pealdis esitatakse ühesugusel kujul (kas rahvuskeelne või eestikeelne) ka sel juhul, kui eri keeltee ilmunud teostes on sama autori nimi toodud erinevates vormides. (Keeleliste erinevuste kohta vt. täpsemalt p. 2).

- 1.3. Juhul kui autori õiget nimevormi ei ole võimalik kindlaks määrata, kataloogitakse teos raamatus antud nime järgi. Kui hiljem saadakse teada autori õige nimevorm, viiakse kõik kataloogis olevad kirjed selle ühtse vormi alla. Endise vormi asemele jäetakse viitekaart. Autori erinevate nimevormide kokkuviimisel on eelistatud viitekaarte teatmekaartidele, et minimaalselt kasutada võõrkeelsete kirjete puhul eesti keelt.

2. AUTORIKIRJE PEALDISE KEEL

Kirje pealdis koostatakse tavaliselt kirje tekstiga samas keeles. Tõlgete kirjeldamisel võib kirje pealdise keel erineb kirje teksti keelest, kui kirje on ette nähtud kataloogi jaoks, mis koondab eri keeltee ilmunud trükised ühte kataloogi (vt. ka lisa 1).

- 2.1. Ladina tähestikus originaalid ja nende tõlked teistesse ladinatähelistesse keeltesse

2.1.1. Ladina tähestikus originaalid ja nende tõlked teistesse ladinatähelistesse keeltesse (näit. inglise keelest läti keelde) kataloogitakse autori ühtse rahvusliku nimevormi järgi¹, mis on ühtlasi ka eesti keeles kasutatav. Rahvusliku nimevormi kindlaksmääramiseks kasutatakse võimaluse korral rahvusentsüklopeediaid jt. teatmeteoseid².

2.1.2. Kui raamatus antud nimevorm erineb autori rahvuslikust nimevormist (s.o. kirje pealdiseks valitud nimevormist), siis näidatakse see autoriandmeis ja tehakse sellelt ära viide.

Tõlketeoses ingl. keelest läti keelde: V. Šekspīrs
Kirje pealdises: Shakespeare, William
Ära viide: Šekspīrs, V. → Shakespeare, William

Tõlketeoses ingl. keelest leedu keelde: D.D. Selindžeris
Kirje pealdises: Salinger, J.D.
Ära viide: Selindžeris, D.D. → Salinger, J.D.

Tõlketeoses saksa keelest leedu keelde: J.V. von Gėtė
Kirje pealdises: Goethe, Johann Wolfgang von
Ära viide: Gėtė, J.V. von → Goethe, Johann Wolfgang von

Tõlketeoses eesti keelest leedu keelde: P. Kusbergas
Kirje pealdises: Kuusberg, Paul
Ära viide: Kusbergas, P. → Kuusberg, Paul

2.2. Tõlketeosed mitteladinatähelistest keeltest ladinatähelistesse keeltesse.

2.2.1. Tõlketeosed mitteladinatähelistest (kreeka, slaavi, heebrea, gruusia, armeenia, arabia, india, hiina, jaapani, korea) keeltest ladinatähelistesse keeltesse (näit. kreeka keelest saksa keelde) kataloogitakse

¹ Names of persons: National usages for entry in catalogues/ Comp. by the IFLA Intern. office for UBC. - 3rd ed. - London: IFLA Intern. office for UBC, 1977. - X, 193 p.

² Ka ENE-s "Isiku- ja kohanimed on antud nii, nagu neid vastavas ladina kirja kasutatavas keeles kirjutatakse või nagu tavaks on kujunenud". Vt. ENE, 1968, 1. kd., lk. 8.

³ Siin ja edaspidi on ruumi kokkuhoiu mõttes ära viited antud kokkusurutult, s.o. ühel real.

transkribeerimise teel saadud¹ või teatmeteoste² abil kindlaks määratud autori eestikeelse nimevormi järgi. Et kataloogi aluseks on ladina tähestik, siis antud juhul pole võimalik kasutada kirje pealdises autori rahvuslikku nimevormi erineva tähestiku tõttu³.

2.2.2. Kui raamatus antud autori ladinatäheline nimevorm erineb eestikeelsest nimevormist (s.o. kirje pealdiseks valitud nimevormist), siis näidatakse see autoriantdmeis ja tehakse sellelt äraviide.

Tõlketeoses kreeka keelest saksa keelde:	Äsop
Kirje pealdises:	Aisopos
Äraviide:	Äsop → Aisopos
Tõlketeoses vene keelest saksa keelde:	A. Puschkin
Kirje pealdises:	Pugkin, A.S.
Äraviide:	Puschkin, A. → Puskin, A.S.
Tõlketeoses vene keelest prantsuse keelde:	A.S. Pouchkine
Kirje pealdises:	Pugkin, A.S.
Äraviide:	Pouchkine, A.S. → Puskin, A.S.

3. AUTORI NIME ERINEV KIRJUTAMINE

3.1. Kui autori teostes on kasutatud erinevaid nimevorme, märgitakse autori nimi kirje pealdises alati ühes, kirjan- duses kõige enam tuntud vormis. Vajadusel kasutatakse õige nimevormi kindlaksmääramiseks teatmeteoseid. Raa-

¹ Seda juhul, kui raamatus on antud ka autori rahvuslik nimevorm ja on olemas vastavad eesti keelde transkribeerimise tabelid. Vt. ka transkribeerimise tabelid juhendi lõpus.

² ENE-s "Kui mitteladina tähestikku kasutava rahvuskeele kõrval on /sellel maal/ ametlikult käibel ka mõni ladina tähestikuga keel (inglise, prantsuse) või kui on välja tõstatatud ladina kirja translitereerimise juhend (Hiinas, Jaapanis), on nimed /ENE-s/ antud nende järgi. Muude mitteladina tähestikuga keelte puhul on kasutatud võrdlevalt inglise, prantsuse, saksa ja vene allikaid". Vt. ENE, 1968, 1. kd, lk. B.

³ Kuna ka eestikeelse kirjanduse kataloogis on samade autorite tõlketeostel samasugune, s.t. eestikeelne nimevorm, siis peaks selline ühtsus kataloogide vahel lugejat abistama kirjanduse leidmisel.

6. KIRJE AUTORI EESNIME JÄRGI

6.1. Eesnime või hüüdnime all kirjeldatakse teos juhul, kui autor on eesnime või hüüdnime järgi rohkem tuntud kui oma perekonnanime järgi. Võimaluse korral tehakse perekonnanimelt äraviide eesnimel.

Kirje pealdises: Jean Paul.
Äraviide: Richter, Jean Paul → Jean Paul.

7. PSEUDONÜÜMID JA KRÜPTONÜÜMID

7.1. Kui autor on kirjanduses tuntud ainult pseudonüümi all, kirjeldatakse tema teosed pseudonüümi järgi. Autori kodanikunimelt soovitatakse koostada äraviide pseudonüümile.

Kodanikunimi: Kirje pealdises:
Samuel Langhorne Clemens Twain, Mark.
Äraviide: Clemens, Samuel Langhorne
→ Twain, Mark, pseud.

Kui pseudonüümiks on kombinatsioon väljamõeldud perekonnanimest ja eesnimest, märgitakse pealdise alguses pseudonüümi see osa, mis vastab perekonnanimele, selle järele aga väljamõeldud eesnimi.

Kirje pealdises: Sand, George.

Kui pseudonüüm koosneb väljamõeldud perekonnanimest ja õigest ees- ja isanimest või initsiaalidest, koostatakse kirje pealdis üldistel alustel.

Neil juhtudel, kui pseudonüüm ei sisalda ei ees- ega isanime, märgitakse kirje pealdises ainult ühesõnaline

tuntum.

Brandina võib kirjeldada autori ühiskondlik-poliitilised ja teaduslikud teosed autori kodanikunime järgi. Pseudonüümilt ja ka kodanikunimelt koostatakse sideviited.

Sideviited: Kettunen, Lauri Einari
→ Hovi, Toivo, pseud.

Hovi, Toivo, pseud.

→ Kettunen, Lauri Einari.

- 7.4. Kui autor on tuntud liitperekonnanime järgi, mille esimeseks osaks on autori kodanikunimi, teiseks - pseudonüüm (või vastupidi), kirjeldatakse kõik tema teosed liitperekonnanime järgi. Pseudonüümilt ja ka kodanikunimelt tehakse äraviide.

Kodanikunimi: Fournier, Henri Alban Kirje pealdises: Alain-Fournier, Henri.

Äraviide: Fournier, Henri Alban
→ Alain-Fournier, Henri.

Äraviide: Alain, pseud.
→ Alain-Fournier, Henri.

- 7.5. Kui ühise pseudonüümi all tegutseb mitu autorit, koostatakse kirje kollektiivse pseudonüümi järgi. Autorite kodanikunimedelt tehakse äraviited pseudonüümile.

Ühine pseud. kirje pealdises: Kukrõniksid.

Äraviited: Krõlov, Forfiri Nikititš
→ Kukrõniksid, pseud.

Kuprijanov, Mihhail Vassiljeviti

→ Kukrõniksid, pseud.

- 7.6. Üldnimest moodustatud pseudonüümi all välja antud teoseid kirjeldatakse võimaluse korral autori kodanikunime järgi. Märkustes soovitatakse näidata allikas, mille järgi autorsus on kindlaks tehtud. Pseudonüümitelt tehakse ära viide.

Arnold, Matthew.

Tom Brown's school-days / By

An Old boy.

Ära viide: An old boy, pseud.

→ Arnold, Matthew.

- 7.6.1. Kui üht ja sama pseudonüümi kasutavad mitmed autorid, koostatakse ühine teatmekaart.

An American

Pseudonüüm autoritel:

1. Cass Lewis
2. Church, Benjamin
3. Cooper, James Fenimore
4. Dunlap, William
5. Everett, Edward

- 7.7. Kui kirjeldavat pseudonüümi pole võimalik avada, kirjeldatakse teos pealkirja järgi. Pseudonüümile koostatakse täiendkirje.

Pseudonüümide avamiseks soovitatakse kasutada teatmeteoseid, näit.

Sharp, H.S. Handbook of pseudonyms and personal nicknames. - Metucnen, 1972. - Vol. 1-2.

- 7.8. Raamatud, mille autorid on tähistatud krüptonüümiga (pseudonüümiga, milles nimi on asendatud initsiaalide), lühendi või mingi märgiga) kirjeldatakse autori kodanikunime järgi, kui seda õnnestub kindlaks määrata.

Pealkirjale ja krüptonüümile koostatakse täiendkirje.
Kui ei õnnestu nime kindlaks teha, kataloogitakse teos pealkirja järgi, krüptonüümile koostatakse täiendkirje.

Aulnoy, Marie d'.

Memories de la cour d'Angleterre /
Par m-me D^{***}. - Paris, 1726.

Autor kindl. teht. vlj. "Barbier.
Dictionnaire des ouvrages anonymes" põhjal.

8. NIMEDE ERIJUHTUMEID

8.1. Antiikautorid

8.1.1. Vanakreeka autorite teosed kirjeldatakse tavaliselt autori eesnime järgi. Kirje pealdisse tuuakse autori ühtne eestikeelne nimevorm. Täpsemalt vt. lk. 41. Kui raamatus antud nimevorm erineb eestikeelsest nimevormist, siis näidatakse see autoriandmeis ja vajadusel tehakse sellelt äraviide.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Aeschylus (ingl. k.)	Aischylos.
Homer (ingl. k.)	Homeros.
Homero (hisp. k.)	Homeros.
Longo (hisp. k.)	Longos.
Plutarkhos (soome k.)	Plutarchos.
Sofocles (hisp. k.)	Sophokles.
Empedokles von Agrigent	Empedokles Akragasest.
(saksa k.)	
Äsop (saksa k.)	Aisopos.

Äraviide: Äsop → Aisopos.

8.1.2. Vanarooma autorite teosed kirjeldatakse autori sugukonnanime, perekonnanime, hüüdnime või eesnime järgi. Originaalteoste või ladinatäheliste tõlgete kirjelda-

misel näidatakse kirje pealdises autori see rahvuslik nimevorm, mille järgi teda kirjanduses kõige enam tuntakse.¹ Kui raamatus antud nimevorm erineb pealdisse toodust, siis näidatakse see autoriandeis ja vajadusel tehakse sellelt äraviide.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Quintus Curtius Rufus (soome k.)	Curtius Rufus, Quintus.
Publius Vergilius Maro (lad. k.)	Vergilius Maro, Publius.
Titus Livius (lad. k.)	Livius, Titus.
Ovid (saksa k.)	Ovidius Naso, Publius.
C. Julius Caesar (saksa k.)	Caesar, Gaius Julius.
Äraviide: Caesar, C. Julius	→ Caesar, Gaius Julius.

8. 2. Keskaja autorid

8.2.1. Keskaja autorite teosed kirjeldatakse tavaliselt autori eesnime või hüüdnime järgi, millega autor on kirjanduses tuntuks saanud. Kirje pealdisse tuuakse autori nime ühtne ladinakeelne² vorm. Kui raamatus antud nimevorm erineb ladinakeelsest nimevormist, siis näidatakse see autoriandeis ja vajadusel tehakse sellelt äraviide.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Dante Alighieri	Dante Alighieri.
Aga	
Anne Comnène (pr. k.)	Kommena, Anna.
Äraviide: Comnène, Anne	→ Kommena, Anna.
Eesnime järgi kirjeldamisel tehakse vajaduse korral äraviide hüüdnimelt ja vastupidi - hüüdnime järgi	

¹ Vanarooma autorite rahvuslikku nimevormi on võimalik kindlaks määrata ka ENE abil, sest ENE-s on isikunimed antud nii nagu peid vastavas ladina kirja kasutatavas keeles kirjutatakse või nagu tavaks on kujunenud. Vt. ENE, 1968, 1.kd., lk.8.

² Üksikute autorite puhul, kelle nimed koosnevad eesnimest ja kohanimest, näit. Thomas Aquinost, kasutatakse kirje pealdises eestikeelset nimevormi vastavalt ENE-le.

kirjeldamisel tehakse ära viide eesnimelt.

Rmt.: Kirje pealdises:
Agathias Scholasticus Agathias Scholasticus.

Ära viide: Scholasticus, Agathias → Agathias Scholasticus.

8.2.2. Hilisema keskaja (16.saj.) autorite ja 17. - 18. saj. autorite teoste kirjeldamisel märgitakse kirje pealdises autori rahvuslik nimevorm. Kui autor on endale omistanud ka ladinakeelse nime, näidatakse see autoriandmeis ja tehakse sellelt ära viide rahvuslikule nimevormile.

Rmt.: Kirje pealdises:
Thomas Morus More, Thomas.
Nicolaus Copernicus Kopernik, Mikožaj.

Ära viide: Copernicus, Nicolaus → Kopernik, Mikožaj.

8.3. Riigivalitsejate ja vaimulike nimed

8.3.1. Riigivalitsejate (kuningate, keisrite, tsaaride, presidentide) ja vaimulike (piiskoppide, patriarhide jt.) nimed koosnevad sageli eesnimest ja sellele lisatud järgarvust.

Rmt.:
Karl XII
Napoléon I
Franz Joseph I
Aga ka:
Gustav II Adolf
Alfred Tooming
Stanisław Leszczyński

Sageli kasutatakse riigivalitsejate puhul ka hüüdnimesid.

Rmt.:
Friedrich der Grosse
Catherine der Grosse

8.3.2. Riigivalitsejate ja vaimulike puhul koostatakse kirje pealdis üldistel alustel¹, kusjuures tavaliselt kasutatakse kirje pealdises ainult seda eesnime, mille järgi nad on kõige enam tuntud ja mida nad kasutavad oma ametliku nimena. Eesnimetele lisatakse järgarv ning seejärel komaga eraldatult tiitel või aunimetus koos vastavast riiginimest tuletatud omadussõnaga.

8.3.3. Ladinatäheliste keelte puhul tuuakse isiku eesnimi vastavas rahvusvormis², täiendandmed aga eesti keeles. Vajadusel koostatakse äraviide raamatus antud nimevormilt.

Kirje pealdises:

Karl XII, Rootsi kuningas.

Napoléon I, Prantsuse keiser.

Franz Joseph I, Austria keiser.

Gustav II Adolf, Rootsi kuningas.

Tooming, Alfred, Eesti peapiiskop.

Stanisław Leszczyński, Poola kuningas.

Äraviide: Leszczyński, Stanisław → Stanisław
Leszczyński, Poola kuningas.

Friedrich II, Preisi kuningas.

Äraviide: Friedrich der Grosse → Friedrich II,
Preisi kuningas.

8.3.4. Mittelladinatäheliste keelte puhul (tõlgetes) tuuakse nii isiku eesnimi kui ka täiendandmed eesti keeles, sest nime rahvusvormi pole võimalik kasutada erineva tähestiku tõttu. Kui raamatus toodud nimevorm erineb pealdises toodud nimevormist, siis näidatakse see autoriantmeis ja vajadusel koostatakse sellelt äraviide.

¹Täpsemalt eri rahvustest isikunimede kohta vt. vastavast peatükist.

²Erandiks on paavstide nimed, mida kasutatakse ladina-päraselt vastavalt ENE-le., näit.

Paulus

Innocentius.

Paavstide ja piiblinimede kohta vt. täpsemalt artiklist Saari, H. Kas te suhtute nimedesse? - Sirp ja Vasar, 1979, 25. mai, lk. 5.

Rmt.:
Seijong the Great

Kirje pealdises:
Seijong Suur, Korea

Pierre Ier
Katharina II

kuningas.
Peeter I, Vene keiser.
Katarina II, Vene
keisrinna¹.
Katarina II, Vene
keisrinna.
Katarina II, Vene
keisrinna.

Catherine II
Catherine der Grosse

Äraviide: Catherine der Grosse → Katarina II,
Vene keisrinna.

Ainult sel juhul, kui ei õnnestu õiget eestikeelset
nimevormi kindlaks teha, kataloogitakse teos raamatus
antud nime järgi. Kui edaspidise töö käigus saadakse
teada õige eestikeelne nimevorm, viiakse kõik kataloo-
gis olevad kirjed selle vormi alla.

¹Traditeiooni kohaselt kirjutatakse eestipäraselt (mugand-
datult) järgmised Vene keisrinimed: Aleksander, Katarina,
Paul, Peeter. Vt. Oigekeelsussõnaraamat. - Tln., 1976, lk.901.

Eri maade autoreid

1. LADINA TÄHESTIKKU KASUTAVAD EUROOPA JA AMEERIKA AUTORID

1.1. Põhireeglid

1.1.1. Euroopa ja Ameerika autorite originaalid ladina tähestikus ning nende teoste tõlked teistesse ladina tähestikku kasutatavatesse keeltesse kataloogitakse autori rahvusliku nimevormi järgi.¹ Kui raamatus antud nimevorm erineb autori rahvuslikust nimevormist, siis näidatakse, see autoriandmeis ja tehakse sellelt ära-
viide.

Rmt.:

Kirje pealdises:

W.Šekspīrs (lāti k.)

Shakespeare, William.

Äraviide: Šekspīrs, W. → Shakespeare, William.

Rahvusliku nimevormi määramiseks kasutatakse vastava rahvuse entsüklopeediaid, bibliograafiaid jt. teatmeteoseid. Kui rahvuslikku nimevormi ei ole võimalik kindlaks määrata, kataloogitakse raamatus oleva nime järgi. Kui hiljem saadakse teada nime rahvusvorm, viiakse kõik kataloogis olevad kirjed selle vormi alla. Endise vormi asemele jäetakse viitekaart.

1.1.2. Kirje pealdises kasutatakse autori rahvuslikku nime-
vormi: perekonnanimi ja sellest komaga eraldatud ees-

¹Names of persons : National usages for entry in catalogues / Comp. by the IFLA Intern. office for UBC. - 3rd ed. - London : IFLA Intern. office for UBC, 1977. - X, 193 p.

nimi (eesnimed).Autori perekonnanime järelle märgitakse ainult initsiaal, kui eesnime ei õnnestu kindlaks määrata.

Schwarz, Otto Georg.

- 1.1.3. Kui autori eesnimed või initsiaalid tuuakse tema teoste erinevates väljaannetes erinevas järgnevuses või mõni nimedest on ära jäetud, antakse kirje pealdises need nimed (initsiaalid) järgnevuses, mis kirjanduses on kõige enam tuntud.

Shaw, Bernard. mitte aga Shaw, George Bernard.

- 1.1.4. Ungari autorite ungarikeelsetes raamatutes eelneb autori perekonnanimi eesnimemele. Ka pealdises on nimed samas järgnevuses.

Rmt.:

Kirje pealdises:

Petöfi Sándor

Petöfi, Sándor.

- 1.1.5. Ungari autorite teoste tõlgetes teistesse keeltesse antakse autori nimed tavalises järgnevuses, s.o. eesnimemele järgneb perekonnanimi. Ka kirje pealdis moodustatakse nagu tavaliselt - perekonnanimi, millele järgneb eesnimi.

Rmt.:

Kirje pealdises:

Sándor Petöfi

Petöfi, Sándor.

- 1.1.6. Inglise, USA ja Kanada autoritel on sageli üks nimedest tema ema, kasvataja vm. perekonnanimi või naiskirjanikul tema neipõlvenimi. Kirje pealdises kirjutatakse see eesnime järel. Vajadusel tehakse teiselt perekonnanimelt äraviide.

Rmt.:

Kirje pealdises:

Hector Saint-Denys

Garneau, Hector

Garneau

Saint-Denys.

Bertha Swirles Jeffreys

Jeffreys, Bertha

Swirles.

Harriet Beecher Stowe

Stowe, Harriet

Beecher.

1.1.10. Mõned hollandi autorid kasutavad lisaks ees- ja perekonnanimele ka isanime, mis tavaliselt moodustatakse isa eesnimest järelliitega -szoon (lühend. -sz.). Kirje pealdises näidatakse autori isanimi eesnime järel.

Rmt.:

Kirje pealdises:

Willem Jansz. Blaeu

Blaeu, Willem Jansz.

1.1.11. Mõned rumeenia autorid kasutavad lisaks ees- ja perekonnanimele isanime või isa- ja vanaisanime, mis sageli näidatakse ainult initsiaalidega.

Rmt.:

Kirje pealdises:

Grigore M. Alexandrescu

Alexandrescu,

Grigore M.

Constantin A.I. Hottara

Nottara, Constantin

A.I.

1.1.12. Mõned rootsi autorid kasutavad lisaks ees- ja perekonnanimele isanime, mis on sageli lühendatud.

Rmt.:

Kirje pealdises:

Stig H:son Ericson

Ericson, Stig H:son.

(lühend nimest Hansson)

1.2. Liitperekonnanimed

1.2.1. Autori liitperekonnanimi märgitakse kirje pealdises tervikuna. Nime osad näidatakse samas järjekorras, nagu need on antud raamatus.

Rmt.:

Kirje pealdises:

Martin Andersen Nexø

Andersen Nexø,

Martin.

Walter Meyer zur

Meyer zur Cappelen,

Cappelen

Walter.

1.2.2. Ka enamik taani liitperekonnanimesid märgitakse kirje pealdises raamatus toodud järjekorras.

Rmt.: Kirje pealdises:

Kai Friis Møller Friis Møller, Kai.

Kui aga isik on enam tuntud liitperekonnanime teise osa järgi, siis märgitakse see pealdise alguses, esimene nime osa näidatakse eesnime järel. Liitperekonnanime esimeselt osalt tehakse ära viide.

Rmt.: Kirje pealdises:

Steen Steensen Blicher, Steen Steensen.
Blicher

Ära viide: Steensen Blicher, Steen → Blicher,
Steen Steensen.

- 1.2.3. Norra autoritel algab kirje pealdis liitperekonnanime teise osaga, nime esimene osa näidatakse eesnime järel.

Rmt.: Kirje pealdises:

Nils Smith Johansen Johansen, Nils Smith.

- 1.2.4. Kui liitperekonnanime osad on ühendatud omavahel siidekriipsuga, siis kirje pealdises märgitakse need raamatus toodud järjekorras. Esti, läti, leedu, soome ja rootsi liitperekonnanimed ühendatakse alati siidekriipsuga.

Rmt.: Kirje pealdises:

Linda Kits-Mägi Kits-Mägi, Linda.
Alfreds Amtmanis- Amtmanis-Briedītis,
-Briedītis Alfreds.
Aleksandras Gudaitis- Gudaitis-Guzevičius, Aleksandras.
-Guzevičius
Elsa Enäjärvi-Haavio Enäjärvi-Haavio, Elsa.
Gunnar Olof Hyltén- Hyltén-Cavallius, Gun-
-Cavallius nar Olof.

- 1.2.5. Kui autor on rohkem tuntud liitnime ühe osa järgi, siis kirje pealdises märgitakse ainult see osa liitnimest; raamatus toodud perekonnanimelt tehakse ära viide.

Rmt.: Kirje pealdises:

Nicolas Boileau-Despréaux Boileau, Nicolas.

Äraviide: Boileau-Despréaux, Nicolas → Boileau,
Nicolas.

- 1.2.6. Kui autor on tuntud liitnime järgi, raamatus on aga toodud ainult liitnime üks osadest, siis kirje pealdises märgitakse autori liitperekonnanimi. Raamatus antud perekonnanimelt tehakse Äraviide.

Rmt.: Kirje pealdises:
M.Helenius Helenius-Seppälä, Matti.
Äraviide: Helenius, M. → Helenius-Seppälä,
Matti.

- 1.2.7. Hispaania ja portugali autorite liitperekonnanimedele üksikosad on:

- ühendatud eesliitega "de" (isalt päritud perekonnanimi ja kohanimi; naise neiupõlvenimi ja mehe perekonnanimi)

Rmt.: Kirje pealdises:
Sirje Krikk de Mateo Krikk de Mateo, Sirje.
María Goryi de Goryi de Menéndez
Menéndez Pidal Pidal, María.

- ühendatud sidesõnaga "y" ("ja" - hisp. k.), "e" ("ja" - port. k.) või sidekriipsuga (isa ja ema perekonnanimed).

Rmt.: Kirje pealdises:
Antonio Gil y Zarate Gil y Zarate, Antonio.
José Carvalho e Mello Carvalho e Mello, José.

Mõnikord aga puuduvad nii eesliited kui ka sidesõnad ja sel juhul võib ekslikult pidada perekonnanime esimest osa autori teiseks eesnimeks. Seetõttu on hispaania ja portugali autorite õigete nimevormide kindlakstegemiseks soovitatav kasutada teatmeteoseid ja koostada vastavad viitekaardid.

Rmt.: Kirje pealdises:
Benito Pérez Galdós Pérez Galdós, Benito.
Äraviide: Galdós, Benito Pérez → Pérez Galdós,
Benito.

1.2.8. Mõned prantsuse, itaalia ja portugali autorid on rohkem tuntud liitperekonnanimes esineva kohanime kui perekonnanime järgi. Kirje pealdis algab sellisel juhul kohanimega, millele järgneb eesnimi koos perekonnanimega. Tiitel ja eessõna kirje pealdisse ei kuulu (vt. ka 1.3.4.3).

Rmt.:	Kirje pealdises:
Louis de Rouvroy, duo de Saint Simon	Saint Simon, Louis de Rouvroy.
Antonio Starabba, marchese di Rudini	Rudini, Antonio Starabba.

1.2.9. Kui teoses on kahe kaasautori perekonnanimed ühendatud sidekriipsuga ja need moodustavad näiliselt liitnime, kirjeldatakse raamat nagu kahe autoriga teos. Raamatus toodud liitnimi näidatakse autoriandmeis ja sellelt tehakse äraviide.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Dahlmann-Waitz	Dahlmann, F.C., Waitz, G.
Äraviide: Dahlmann-Waitz	→ Dahlmann, F. C., Waitz, G.

1.2.10. Kui autori eesnimi ja perekonnanimi on ühendatud sidekriipsuga, kirjeldatakse raamat autori perekonnanime järgi. Vajadusel tehakse eesnimelt koos perekonnanimega äraviide.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Abel-Rémusat	Rémusat, Jean Pierre Abel.
Äraviide: Abel-Rémusat	→ Rémusat, Jean Pierre Abel.

1.3. Eesliidetega perekonnanimed

Eesliidetega (artiklitega, eessõnadega) nimed märgitakse kirje pealdises kirjanduses kõige enam tuntud kujul. Nimevormi õigsust on soovitatav kontrollida vastavast

rahvusentaüklopeedias jt. teatmeteostest. Võiks juhinduda ka järgmistest p. 1.3 antud reeglitest, mis arvestavad keelte iseärasusi, ja enamkasutatavate eesliidete tabelist lk. 36.

1.3.1. Artiklitega¹ perekonnanimed.

Romaani keeltes (prantsuse, hispaania, itaalia, portugali) säilivad artiklid kirje pealdises perekonnanime ees. Vajadusel tehakse perekonnanime põhisalt äraviide.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Eugène Le Roy	Le Roy, Eugène.
Äraviide: Roy, Eugène le	→ Le Roy, Eugène.

Germaani keeltee (inglise, saksa, rootsi, norra, taani, hollandi) märgitakse artikkel kirje pealdises perekonna- ja eesnime (eesnimede) järel. Perekonnanimelt, mille ees on artikkel, koostatakse äraviide.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Theun de Vries	Vries, Theun de.
Äraviide: De Vries, Theun	→ Vries, Theun de.

Rmt.:	Kirje pealdises:
F. der Kindern	Kindern, F , der.
Äraviide: Der Kindern, F	→ Kindern, F , der.

1.3.2. Eessõnadega perekonnanimed.

Eessõna, mis pole liidetud perekonnanimega, esineb kirje pealdises kõikides Lääne-Euroopa keeltes autori perekonna- ja eesnime järel. Vajadusel tehakse eessõnaga perekonnanimelt äraviide.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Honoré de Balzac	Balzac, Honoré de.
Eugen d'Albert	Albert, Eugen d'.
Hans von Bülow	Bülow, Hans von.

¹Võõrkeelte artiklite tabel vt. lk. 31.

V Ö Ö R K E E L T E A R T I K L I T E T A B E L

Germaani keeled

	Määrav artikkel			Mitmus	Ühine sugu ainsuses	Umbmäärane artikkel			Mitmus	Ühine sugu ainsuses
	Ainsus					Ainsus				
	M	N	K			M	N	K		
Inglise k.					the					a, an
Hollandi k.			het, 't	de	de					een, 'n
Taani k.			det	de	den			et		en
Rootsi k.			det	de	den			ett		en
Norra k.			det	de	den.	en	ei	et		en
Saksa k.	der	die	das	die		ein	eine	ein		

Romaani keeled

Hispaania k.	el	la,el	lo	los,las	un	una		
Itaalia k.	il,	la,lI.		i, gli,	uno	un'		
	lo,l'			gl',le,l'				
Portugali k.	o	a		os,as	um	uma	uns,umas	
Prantsuse k.	le,l'	la,l'		les	un	une	des	

1.3.3. Eessõnade ja artiklitega perekonnanimed.

Eessõna ja artikkel perekonnanimes

- saksa ja hollandi autoritel märgitakse kirje pealdises nii eessõna kui ka artikkel perekonna- ja eesnime järel. Perekonnanimelt, mille ees on eessõna ja artikkel, tehakse äraviide.

Rmt.:

Kirje pealdises:

Louis van den Berghe Berghe, Louis van den.

Äraviide: Van den Berghe, Louis → Berghe,
Louis van den.

- romaani keeltes kirjutavate autorite nimedes näidatakse kirje pealdises eessõna perekonna- ja eesnime järel, artikkel aga jäetakse perekonnanime ette. Perekonnanimelt koos eessõna ja artikliga tehakse äraviide.

Rmt.:

Kirje pealdises:

Jean de la Fontaine La Fontaine, Jean de.

Äraviide: De la Fontaine, Jean → La Fontaine,
Jean de.

1.3.3.1. Eessõnaga liidetud artikkel säilib kirje pealdises perekonnanime ees. Perekonnanime põhiosalt tehakse äraviide: Eessõnaga liidetud artiklid on järgmised:

- saksa nimedes: am, auf'm, aus'm, im, vom, zum, zur
- hollandi nimedes: ten, ter, thor, vander, van't

Rmt.:

Kirje pealdises:

D. ter Haar Ter Haar, D.

Äraviide: Haar, D. ter → Ter Haar, D.

- itaalia nimedes: del, della, dei, degli, dal, dalla, dai, dagli, dalle
- portugali nimedes: do, da, dos, das

Rmt.:

Kirje pealdises:

John dos Passos Dos Passos, John.

Äraviide: Passos, John dos → Dos Passos, John.

- prantsuse nimedes: du, des

Rmt.:

Kirje pealdises:

Joachim du Bellay Du Bellay, Joachim.

Äraviide: Bellay, Joachim du → Du Bellay,
Joachim.

- 1.3.3.2. Perekonnanimega liitunud või sidekriipsuga ühendatud eesliide näidatakse kirje pealdises perekonnanime ees. Vajadusel tehakse perekonnanime põhiosalt äraviide. Kui ühe ja sama autori teoste erinevates väljaannetes on perekonnanimi kord liidetud eessõnaga, kord mitte, eelistatakse originaalis antud nimevormi; originaali puudumisel kasutatakse pealdises liidetud nimevormi.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Eugène Delacroix	Delacroix, Eugène.

- 1.3.3.3. USA autorite (amerikaniseerunud) perekonnanimedel säilivad eesliited (artikkel, eessõna või ka mõlemad koos) kirje pealdises perekonnanime ees. Perekonnanime põhiosalt soovitatakse koostada äraviide.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Mark van Doren	Van Doren, Mark.
Christopher la Farge	La Farge, Christopher.
Bernard de Voto	De Voto, Bernard.
Mazo de la Roche	De la Roche, Mazo.

Äraviide: Doren, Mark van → Van Doren, Mark.

- 1.3.3.4. Rootsi eesliidetega (tavaliselt võõrapärased) perekonnanimed näidatakse kirje pealdises järgmiselt:
- saksa päritoluga eesliited perekonna- ja eesnime järel

Rmt.:	Kirje pealdises:
Georg von Rosen	Rosen, Georg von.

- muud eesliited perekonnanime ees

Rmt.:	Kirje pealdises:
Magnus Gabriel De la Gardie	De la Gardie, Magnus Gabriel.
Gustaf de Laval	De Laval, Gustaf.

Viimasel juhul soovitatakse koostada perekonnanime põhiosalt äraviide.

1.3.4. Muude eesliidetega perekonnanimed

1.3.4.1. Eesliited, mis pole artiklid ega eessõnad, loetakse perekonnanime põhiosaks ja kirje pealdises näidatakse nad perekonnanime ees. Niisugused eesliited on järgmised:

- romaani nimedes: Saint, Sainte, San, Santo, St.
Rmt.: Kirje pealdises:
Antoine de Saint-Exupery Saint-Exupery, Antoine de.
- normanni nimedes: Fitz
- iiri-šoti nimedes: Mac, Mc, M'
Rmt.: Kirje pealdises:
Mary McCarthy McCarthy, Mary.
- iiri nimedes: O'
Rmt.: Kirje pealdises:
Sean O'Casey O'Casey, Sean.

1.3.4.2. Mõnedes tšehhi nimedes esinev eesliide "z" näidatakse kirje pealdises perekonna- ja eesnime järel.

- Rmt.: Kirje pealdises:
Karel z Žerotína Žerotína, Karel z.
- Aga:
Daniel Adam z Veleslevína Adam z Veleslavína, Daniel.

1.3.4.3. Kirje pealdises ei märgita autori nime ees olevaid tiitleid, nagu:

- Freiherr, Baron, Graf, Prinz, Fürst (saksa)
Lord, Sir, Lady, Duke, Earl (inglise)
Prince, Duc (prantsuse)
Conte, Duca, Marchese (itaalia)
Marques, Visconde (portugali)
Grev, Baron (taani)
Graaf, Prins (belgia)

KASUTATAVAMATE EESLIIDETE TABEL
ERI RAHVASTE ISIKUNIMEDES

	Eesliited kirje pealdises perekonnanime ees	Eesliited kirje pealdises ees- nime järel
Prantsuse	le, la, l'; du, des	de, d'
Itaalia	il, lo, la, l'; de, di, d'; del, della, dei, degli, dal, della, dai, dagli, dalle	
Hispaania	el, la, los, las	de
Portugali	do, da, dos, das	
Saksa	am, auf'm, aus'm, im, vom, zum, zur	der, die; von, von zur
Hollandi	ten, ter, thor, vander, van't	de; van den; van
Belgia (prantsuse k. kirj.)	de	
(flaami k. kirj.)	van, van der	
Rumeenia	a	
USA (amerikani- seerunud pe- rekonnanim.)	van, la, de, de la	
Roetgi (vöörapärased perekonnani- med)	de, de la	von
Romaani	Saint, Sainte, San, Santo, St.	
Normanni	Fitz	
Iiri-soti	Mao, Mc, M'	
Iiri	O'	
Tsehhi		z

- 1.3.4.4. Kui esineb eesliidetega perekonnanimesid, mis puuduvad teatmeteostes ja mida ka käesolevas juhendis pole käsitletud, märgitakse autori perekonnanimi kirje pealdises sellises vormis, nagu see on raamatus antud. Perekonnanime põhiosalt tehakse äraviide.

2. SLAAVI AUTORID¹

- 2.1. Tõlked vene tähestikku² kasutavatest keeltest (vene, ukraina, valgevene, bulgaaria ja serbo-horvaadi) ladina alfabeeti kasutavatesse keeltesse kataloogitakse transkribeerimise teel saadud eestikeelse nimevormi järgi³. Raamatus antud nimevorm näidatakse autoriandmeis ja sellelt tehakse äraviide.

Prantsuskeelses rmt.: Alexandre Sergueevitch
Pouchkine

Kirje pealdises: Puškin, Aleksandr Sergejevitš.

Äraviide: Pouchkine, Alexandre Sergueevitch →
Puškin, Aleksandr Sergejevitš.

Saksakeelses rmt.: Alexander Puschkin

Kirje pealdises: Puškin, Aleksandr Sergejevitš.

Äraviide: Puschkin, Alexander → Puškin, Aleksandr
Sergejevitš.

¹ Antud peatükis käsitletakse ka mitteslaavi autoreid, kes kasutavad vene tähestikku.

² Siin ja edaspidi on mõeldud vene tähestiku all ka kohandatud vene tähestikke, mida kasutatakse ukraina, valgevene, bulgaaria ja serbo-horvaadi keeltes.

³ Rahvusvormi pole võimalik kasutada erineva tähestiku tõttu, näit. Чехов. Ka üleliidulisele standardile ГОСТ 16876-71. Транслитерация русских слов латинскими буквами. - М., 1974. - 3 с. vastavalt transkribeeritud nimevorm on kaasaegsele eesti lugejale vöoras - Chekhov.

2.2. Vene, ukraina, valgevene ja bulgaaria nimede transkribeerimiseks eesti keelde kasutatakse tabeleid, mis on antud juhendi lõpus (lisad 1-4). Kahtluse korral kontrollida eestikeelse nimevormi õigsust teatmeteostest.

Kuna aerbohorvaadi keeles on alates 1954.a.võrdselt kasutusel kaks tähestikku - ladina ja vene, siis võime aerbohorvaadi keelt käsitleda ka ladinatähelise keele-
na ja sellest nimesid muutmatal kujul oma teksti üle võtta¹. Vt. ka juhendi lõpus toodud serbohorvaadi tähestikku (lisa 5).

Ukraina, valgevene, bulgaaria ja serbohorvaadi autorite tõlketeoste kirjeldamisel eelistatakse otse transkribeerimist vene keele vahendusel transkribeerimisele^{2, 3}. Soovitatav on koostada ära viiteid vene keele kaudu saadud nimekujuilt.

Mirnõi, Panass - vene k. vahendusel saadud nimekuju

Mõrnõi, Panass - otse algkeelest saadud nimekuju
Soovitatakse kasutada ka järgmisi teatmeteoseid:

Левченко, С.Ф. и др. Словарь собственных имен людей. (украинско-русский и русско-украинский). - 4-е изд., испр. и доп. - Киев, 1972. - 279 с.

Судник, М.Р. Словарь личных собственных имен: (Белорусско-русский и русско-белорусский). - Минск, 1965. - II 2 с.

Vene, ukraina ja valgevene autorite nimed koosnevad kirje pealdises tavaliselt perekonnanimest ja sellest komaga eraldatud ees- ja isanimest või (kui neid ei õnnestu kindlaks määrata) initsiaalidest.

¹ Ereit, T. Bulgaaria ja serbohorvaadi nimed eesti kirjas. - Keel ja Kirjandus, 1977, nr. 5, lk. 298-299.

² Ereit, T. Vene, ukraina, valgevene, gruusia ja armeenia nimed eesti kirjas. - Keel ja Kirjandus, 1976, nr. 6, lk. 353-354.

³ ENE-s on rahvuskeelest otse transkribeeritud perekonnanimi paigutatud teisele kohale sõrondatud trükis, eesnimi on antud sulgudes. Vt. ka : Kiikoja, H. ENE. - Sirp ja Vasar, 1977, 12. aug., lk. 12.

Sel juhul, kui vene, ukraina või valgevene autor on kirjanduses tuntud ainult perekonna- ja eesnime järgi, ei lisata isanime ka kirje pealdisse.

Bõkav, Vassil Vladzimiravitš - valgevene kirjanik
Kirje pealdises: Bõkav, Vassil.

- 2.3. Teiste vene tähestikku kasutavate NSV Liidu mitteslaavi autorite (molddaavia, aserbaidžaaani, kasahhi, tadžiki, kirgiisi, turkmeeni, usbeki, tatari, mari, mordva jt.) teoste kataloogimisel soovitatakse lähtuda ka p. 2.1 ja 2.2.

Kirje pealdises koosnevad nende autorite nimed tavaliselt ainult perekonna- ja eesnimest.

Rza, Rässul.	aserb. autor
Kamal, Gališgar.	tatari autor
Ainii, Sadriddin.	tadžiki autor
Tursunzoda, Morzo.	tadžiki autor
Žansügirov, Ilijass.	kasahhi autor

Vajadusel koostatakse äraviide vene keele vahendusel saadud nimelt otse rahvuskeelsest transkribeeritud nimele.

Džansugurov, Iljass → Žansügirov, Ilijass.

Aserbaidžaaani ja tadžiki autorite perekonnanime järel olev liide "zoda" (= poeg) märgitakse ka kirje pealdises.

Tursunzoda, Mirzo.

- 2.4. Bulgaaria autorite nimed kirje pealdises koosnevad tavaliselt perekonnanimest ja sellest komaga eraldatud eesnimest.

Hristov, Mihail.

Teodorova, Nikolina.

Teodorov-Balan, Aleksandr.

- 2.5. Serbohorvaadi autorite nimed kirje pealdises koosnevad tavaliselt perekonnanimest ning sellest komaga eraldatud eesnimest (isanimi esineb harva).

Petrovič-Njegoš, Petar.
Karadžić, Vuk Stefanovič.

3. GRUUSIA JA ARMEENIA AUTORID

- 3.1. Tõlked gruusia või armeenia keelest ladina alfabeeti kasutavasse keelde kataloogitakse autori eestikeelse nimevormi järgi, eelistades võimaluse korral otse transkribeerimist, sest nime rahvusvormi pole võimalik kasutada erineva tähestiku tõttu. Õige eestikeelse nimevormi kindlakstegemiseks kasutada teatmeteoseid, aga ka vastavaid transkribeerimise reegleid.¹ Raamatus antud ladinatäheline nimevorm näidatakse autoriandmeis ja sellelt tehakse äraviide.

Rusthaveli, Šohta.

Le chevalier à la peau de tigre / Chota Roustaveli; Trad. du georg. par Serge Tsouladze. - Tbilissi, 1966. - 263 p., ill.

Äraviide: Roustaveli, Chota → Rusthaveli, Šohta.

Gamsahhurdia, Konstantine.

Die Rechte Hand des Großen Meister / Konstantine Gamsachurdia; Aus dem Georg. von Gertrud Pätsch. - Berlin, 1969. - 432 S.

Äraviide: Gamsachurdia, Konstantine → Gamsahhuria, Konstantine.

Ainult sel juhul, kui ei õnnestu õiget eestikeelset nimevormi kindlaks teha, kataloogitakse teos raamatus antud nime järgi. Kui edaspidise töö käigus saadakse teada õige eestikeelne nimevorm, viiakse kõik kataloogis olevad kirjed selle vormi alla. Endise nimevormi asemele jäetakse viitekaart.

- 3.2. Gruusia ja armeenia autorite nimed koosnevad tavaliselt kirje pealdises perekonnanimest ja sellest komaga eral-

¹ Erelt, T. Vene, ukraina, valgevene, gruusia ja armeenia nimed eesti kirjas. - Keel ja Kirjandus, 1976, nr. 6, lk. 356-357.

datud eesnimest.

Kirje pealdises: Inanišvili, R
Tsibadze, Thamaz.
Ter-Antonjan, V

4. KREEKA AUTORID

- 4.1. Tõlked kreeka keelest ladina alfabeeti kasutavatesse keeltesse kataloogitakse eestikeelse nimevormi järgi. Raamatus antud nimevorm näidatakse autoriandmeis ja sellelt tehakse äraviide. Õige eestikeelse nimevormi kindlaksmääramisel on soovitatav kasutada teatmeteoseid, sest kreeka pärisnimesid saab eesti keeles edasi anda kahel viisil¹.

Ingliskeelses raamatus: Aeschylus

Kirje pealdises: Aischylos.

Äraviide: Aeschylus → Aischylos.

Ainult sel juhul, kui ei õnnestu õiget eestikeelset nimevormi kindlaks teha, kataloogitakse teos raamatus antud nime järgi. Kui edaspidise töö käigus saadakse teada õige eestikeelne nimevorm, viiakse kõik kataloogis olevad kirjed selle vormi alla. Endisele kohale jäetakse viitekaart.

- 4.2. Kreeka autorite nimed koosnevad kirje pealdises tavaliselt perekonnanimest ja sellest komaga eraldatud eesnimest.

Kirje pealdises: Kazantzakis, Nikos.

¹Õigekeelsussõnaraamat. - Tln., 1976., lk. 901.

5. LADINA TÄHESTIKKU KASUTAVAD AASIA JA AAFRIKA MAADE AUTORID

Ladina tähestikku kasutavate Aasia ja Aafrika maade autorite originaalid (ka tõlked Aasia ja Aafrika maade ladinatähelistesse keeltesse) soovitatakse kataloogida autori rahvusliku nimevormi järgi. Kui raamatus antud nimevorm erineb autori rahvuslikust nimevormist, siis näidatakse see autori-andmeis ja tehakse sellelt äraviide.

Rmt.:

Kirje pealdises:

Ho Ši Min

Ho Chi Minh.

Äraviide: Ho Ši Min → Ho Chi Minh.

Rahvuslike nimevormide määramiseks kasutatakse võimaluse korral vastava rahvuse entsüklopeediaid jt. teatmeteoseid. Ka ENE-s on isikunimed antud nii, nagu neid vastavas ladina kirja kasutavas keeles kirjutatakse või nagu tavaks on kujunenud¹. Kui rahvuslikku nimevormi ei ole võimalik kindlaks määrata, kataloogitakse raamatus oleva nime järgi. Hiljem, kui saadakse teada autori nime rahvusvorm, viiakse kõik kataloogis olevad kirjed selle vormi alla. Endise nimevormi asemele jätetakse viitekaart.

Alljärgnevalt täntumate autorite nimevormidest.

5.1. Aafrika autorid

5.1.1. Aafrika autorite nimed koosnevad perekonna- ja eesnimest, mõnikord ka isanimest. Perekonnanimi võib asetada kas eesnime ees või järel. Näiteks ginealased ja Elevandiluuranniku elanikud kasutavad perekonnanime eesnime ees.

Rmt.: Toure Ismail

Keita Fodeba

¹ENE, 1968, 1.kd., lk. 8.

Ülem-Voltas, vastupidi, on eesnimi perekonnanime ees.

Goussima Drabo

Hado Isidore Kafando

5.1.2. Teoste kirjeldamisel algab kirje pealdis perekonnanimega, seejärel tuuakse ees- ja isanimi.

Kirje pealdises: Toure, Ismail.

Drabo, Goussima.

Béti, Mongo.

Ekwensi, Cyprian.

Soyinka, Wole.

5.1.3. Kui perekonnanime pole võimalik kindlaks teha, märgitakse kirje pealdises ees- ja isanimi. Isanime ees olev sõna "ibn", "binti" või "dan" kirjutatakse väikese tähega.

Kirje pealdises: Usman dan Fodio.

5.1.4. Tiitlid näidatakse kirje pealdises ainult sel juhul, kui nad on nime lahutamatud osad.

5.2. Indoneesia autorid¹

5.2.1. Indoneesia autorite nimed võivad koosneda järgmistest elementidest:

1) sündimisel antud eesnimi	Rasuna
2) täisealiseks saamisel antud	eesnimi Wiraatmadja
3) isanimi	Djamin

¹Alates indoneesia keele kirjutusviisi siirdumisest ladinakeelsele tähestikule aastal 1901, on toimunud mitu õigekirjareformi, viimane neist 1970. aastatel. Selle tulemusena muutus rida pärisnimesid, nagu Jakarta (pro. Djakarta), Jawa (pro. Djawa) jne. Vt. Nurmekund, P. Taas õigekirjareform Indoneesias. - TRÜ, 1973, 7. dets.

4) perekonnanimi	Tatengkeng
5) sugukonnanimi	Ginting
6) tiitlid	Raden (R. ≈ Rd.)

Tavaliselt koosnevad indoneeslaste nimed kahest elemendist (eesnimi ja isanimi, eesnimi ja sugukonnanimi, eesnimi ja perekonnanimi).

- 5.2.3. Indoneesia autorite teoste kirjeldamisel tuuakse kirje pealdises esikohale autori perekonnanimi, seejärel eesnimi. Kui pole võimalik autori perekonnanimi kindlaks määrata, kirjutatakse pealdises esikohale nime viimane, määravam osa, seejärel nime esimene osa.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Ali Amran	Amran, Ali.

- 5.2.4. Sõna "boru" (naine) naiste nimede puhul näidatakse ka kirje pealdises.

Kirje pealdises: Silitonga, Fatima boru.

- 5.2.5. Tiitlid märgitakse pealdises ainult sel juhul, kui nad on nime lahutamatud osad.

5.3. Malai autorid

- 5.3.1. Malai autorite nimed koosnevad ühest või kahest eesnimest ja isanimest, mis on ühendatud sõnadega "bin", "ibni" (poeg), "binte" (tütar).

Raamatus: Awang bin Adil

- 5.3.2. Teoste kirjeldamisel on kirje pealdises esikohal autori eesnimi, seejärel isanimi koos vastavate ühendavate sõnadega.

Kirje pealdises:	Awang bin Ahad.
	Aminah binte Ahmad.

5.3.3. Abielus naise eesnimetele lisatakse ka mehe nimi.

Kirje pealdises: Fatimah Hussein.

5.3.4. Autori tiitleid ja ameteid (tengku, sharifah, haji, date) kirje pealdises ei näidata.

5.4. Türgi autorid

5.4.1. Kaasaegsete türgi autorite nimed koosnevad ühest või kahest eesnimest ja perekonnanimest.

Rmt.: Kemal Demiray

Resat Nuri Güntekin

5.4.2. Kirje pealdises näidatakse esikohal autori perekonnanimi ja seejärel komaga eraldatult autori eesnimi.

Kirje pealdises: Demiray, Kemal.

Güntekin, Resat Nuri.

5.4.3. Vanatürgi autorite (kuni 1934.a.)¹ nimed koosnevad ainult eesnimedest. Kirje pealdises kirjutatakse need samas järjekorras, nagu on antud raamatus.

Kirje pealdises: Abdullah Cevet.

Namik Kemal.

Ömer Seyfettin.

5.4.4. Tiitlid märgitakse kirje pealdises ainult sel juhul, kui nad on nimest lahutatud.

Kirje pealdises: Ahmet Paşa.

5.5. Vietnami autorid

5.5.1. Vietnami autorite nimed koosnevad perekonnanimest ja ühest või kahest eesnimest. Mõnikord on eesnimi se-

¹Alates a.1934. võeti Türgis kasutusele perekonnanimed.

tud perekonnanimega sõnade "thi", "van", "ai" abil. Eesnimed kirjutatakse kas eraldi või sidekriipsu abil.

Rmt.: Nguyen Du
Truong thi Hong
Phan Bói-chau

5.5.2. Teostes perekonnanimed eelnevad eesnimele, samas järjekorras märgitakse nad ka kirje pealdisse (vastavalt NSV Liidus kasutatavatele reeglitele¹). Perekonnanime eesnimest komaga ei eraldata. Kõik nime osad kirjutatakse kirje pealdises lahus ja suurte algustähtedega².

Rmt.:	Kirje pealdises:
Phan Bói-chau	Phan Bói Chau.
Lé-van-Can	Le Van Can.

6. VENE TÄHESTIKKU KASUTAVAD AASIA MAADE AUTORID

Vene tähestikku kasutavate Aasia maade autorite tõlketeosed ladina alfabeeti kasutavatesse keeltesse soovitatakse kataloogida transkribeerimise teel saadud autori eestikeelse nimevormi järgi.³ Raamatus antud nimevorm näidatakse autorilandmeis ja sellelt tehakse äraviide. Eestikeelse nimevormi õigsust kontrollida teatmeteostest.⁴ Kui aga eestikeel-

¹ Единые правила...: Дополнение к частям I и 2. Описание книг и периодических изданий на языках народов Азии и Африки. - М., 1969. - С.100.

² Õige nimevormi kindlakstegemiseks kasutada ENE-t. Kuna mõned teatmeteosed (Incl. IFLA käsiraamat) tutvustavad Vietnami autoreid nende eesnimede (личное имя) järgi on soovitatav koostada ka vastavad äraviited. Näiteks kirje pealdises:

Nguyen Van Le. (vastavalt NSVL kirjereeglitele)
Le, Nguyen van. (vastavalt IFLA käsiraamatule)
Äraviide: Le, Nguyen van → Nguyen Van Le.

³ Põhjendused vt. lk. 37, 2.1.

⁴ Vt. ka lk. 38-39, 2.2.

set nimevormi pole võimalik kindlaks teha teatmeteoste põhjal, kui trükiaandmetes on autori nimi toodud vene keeles, transkribeeritakse see eesti keelde.

6.1. Mongoli autorid

6.1.1. Mongoli autorite nimed koosnevad eesnimest ja omastavas käändes isanimest (lõpud: -in, -õn, -õ, -n).

Rmt.: Lodoidamba Tšadravalõn

6.1.2. Teoste kirjeldamisel märgitakse kirje pealdises algul autori eesnimi, seejärel komaga eraldatult autori isanimi.

Kirje pealdises: Lodoidamba, Tšadravalõn.

Õige nimevormi kindlaksmääramiseks kasutada teatmeteoseid, näit.

Герасимович, Л.К. Литература Монгольской Народной Республики. 1921-1964. - Л., 1965. - 311 с.

7. MUID (PEALE VENE JA LADINA) TÄHESTIKKE KASUTAVAD AASIA JA AAFRIKA MAADE AUTORID

Tõlketeosed araabia, hiina, india, jaapani jt. (peale ladina ja vene) tähestikke kasutavatest keeltest ladina alfabeeti kasutavatesse keeltesse kataloogitakse autori eestikeelse nimevormi järgi (sest nime rahvusvormi pole võimalik kasutada erineva tähestiku tõttu). Raamatus antud nimevorm näidatakse autoriandeis ja sellelt tehakse äraviide. Õige nimevormi kindlakstegemiseks kasutada teatmeteoseid.

Ainult sel juhul, kui ei õnnestu eestikeelset nimevormi kindlaks teha, kataloogitakse teos raamatus antud nime järgi. Kui edaspidise töö käigus saadakse teada eestikeelne nimevorm, viiakse kõik kataloogis olevad kirjed selle vormi alla. Endise nimevormi asemele jäetakse viitekaart.

7.1. Araabia ja pärsia autorid¹

7.1.1. Pärsia (elanud kuni 1926.a.) ja vanemate araabia (elanud kuni 1800.a.) autorite pikad ja keerulised nimed koosnevad tavaliselt:

austavast hüüdnimest:	Nur al-Din
poja eesnimest koos sõnaga "abu", "ata" (isa):	Abu al-Hasan
eesnimest:	Ahmad
isanimest koos sõnaga "ibn" (poeg):	ibn Muhammad
omadussõnast lõpuga -i, mis näitab isiku päritolu mingist kohast või kuuluvust mingisse suguvossa:	al-Tamimi

Isiku täielik nimi:

Nur al-Din	Abu al-Hasan	Ahmad	ibn Muhammad	al-Tamimi
hüüdnimi	Hasani isa	eesnimi	Muhammadi	päritolu poeg

7.1.2. Kirje pealdises märgitakse vana-araabia ja pärsia autorite nime see osa, mille järgi nad on kirjanduses kõige enam tuntud (tavaliselt nime viimane osa) ning seejärel komaga eraldatult isiku eesnimi ja tema isanimi koos sõnaga "ibn" (poeg). Kõik ülejäänud nimeosad jätetakse tavaliselt ära. Autori õige nimevormi kindlaksmääramiseks soovitatakse tingimata kasutada teatmeteoseid.

Kirje pealdises: al-Tamimi, Ahmad ibn Muhammad.²
al-Horazmi, Muhammad ibn Musa.
Aga
al-Biruni, Abu Raihan Muhammad ibn Ahmad.

¹ Araabia ja pärsia autorite nimedele sarnanevate urdu keeles kirjutavate autorite nimede kohta vt. lisaandmeid Names of persons: National usages for entry in catalogues Comp. by the IFLA Intern. office for UBC. - 3rd ed. - London: IFLA Intern. office for UBC, 1977. - X, 193 p.

² Siin ja edaspidi on näited toodud võimalikult eestipäraselt transkriptsioonis vastavalt ENE-le.

7.1.3. Mõned Idamaade autorid, kirjutades Euroopa keeltes, kasutavad euroopalikku nimevormi. Nende teosed kataloogitakse aga selle nime järgi, mille all neid tuntakse rahvuslikus kirjanduses. Euroopalikult nimevormilt koostatakse äraviide.

Averroes → Ibn Rušd, Abu al-Valid Muhammad.

Avicenna → Ibn Sina, Abu Ali.

7.1.4. Kaasaegsete araabia ja pärsia autorite nimed koosnevad kas ees- ja perekonnanimest

Mahmud Taimur

Sadek Hedajat

Bozorg Alavi

või eesnimest (ЛИЧНОЕ ИМЯ), millele lisatakse kas isanimi või kohanimi (mis näitab isiku päritolu) või mõlemad

Mahmud Sami al-Barudi

7.1.5. Kirje pealdises märgitakse kaasaegse araabia või pärsia autori perekonnanimi või nime viimane määravam osa ning seejärel komaga eraldatult isiku eesnimi (või nime ülejäänud osa).

Kirje pealdises: Taimur, Mahmud.

Hedajat, Sadek.

Alavi, Bozorg.

al-Barudi, Mahmud Sami.

7.1.6. Sõnad "Abu", "Ata" (isa) ja "Abd" (ori) kirjutatakse alati suurte algustähtedega, kuid sõna "ibn" (poeg) ainult sel juhul, kui sellega algab nimi.

Kirje pealdises: Abu Nuvas.

Abu Sadi, Ahmad Zaki.

Abd al-Malik.

Ibn Sina, Abu Ali.

Ansari, Abu Ismail Abdallah ibn
Muhammad.

7.1.7. Nime ees olevad artiklid (al, el, ol, 'l, ad, az, an, ar, ae jt.) kirjutatakse väikeste tähtedega ja ühendatakse nimega sidekriipsu abil. (Kaartide liitmisel artikleid ei arvestata).

Kirje pealdises: ar-Razi, Abu Bakr Muhammad ibn Zakarija.

al-Biruni, Abu Raihan Muhammad ibn Ahmad.

7.1.8. Autori tiitlid ja ametinimed näidatakse kirje pealdises ainult sel juhul, kui need on nime lahutamatud osad.

Nime järel asetsevad tiitlid kirjutatakse väikese tähega ja ühendatakse nimega sidekriipsu abil.

Gobd-zade

Nime ees asetsevad tiitlid ja ametinimetused kirjutatakse suure tähega ja ilma sidekriipsuta.

Sultan Ali

7.1.9. Keeruliste araabia ja pärsia nimede puhul on soovitatav koostada äraviiteid.

Äraviide: Abu Bakr Muhammad ibn Zakarija ar-Razi
→ ar-Razi, Abu Bakr Muhammad ibn Zakarija.

Araabia ja pärsia autorite õigete nimevormide kindlaksmääramiseks kasutada kindlasti teatmeteoseid, näit. Литературные имена арабских и персидских авторов: Справочник. - М., 1973-1979. - Ч. I-2.

7.2. Birma autorid

7.2.1. Birma autorite nimed koosnevad ühest või mitmest lahkukirjutatud eesnimest.

Nu

Ne Win

Wimala

Sageli lisatakse nime ette järgmised sõnad:
a) austavad eessõnad (kellegi poole pöördumisel):

U, Maung, Thakin, Ashin jt.

U Nu

U Thant

U Ne Win

U Maung Maung Kha

Ashin U Wimala

b) autori sünni- või elukohanimi

Henzada U Mya

c) euroopalik eesnimi

James Hla Gyaw

7.2.2. Kirje pealdises näidatakse kõigepealt autori rahvuslik nimevorm ning seejärel komaga eraldatult austavad eessõnad ja (või) euroopalik eesnimi.

Ne Win, U.

Wimala, Ashin U.

Hla Gyaw, James.

7.2.3. Sünni- ja elukohanime kirje pealdises ei näidata (vastavalt NSV Liidus kasutusel olevatele reeglitele).

Mya, U.

7.2.4. Birma nimede puhul soovitatakse alati kasutada äravilteid, sest austavaid eesõnu kasutatakse nii nime ees kui järel.

Kirje pealdises:

Ne Win, U.

Aga

U Thant, Sithu.

U Nu.

Äravilteid:

U Ne Win → Ne Win, U.

Aga

Thant, Sithu U →
U Thant; Sithu.

Nu, U → U Nu.

7.3. Juudi autorid, kes kirjutavad ivriidi¹ keeles

7.3.1. Kaasaegsete juudi autorite nimed koosnevad perekonna- ja eesnime(de)st, mõnikord ka isanimest, koos sõnadega "ben", "ibn", "bar", "n" (poeg).

Smuel Josef Agnon

7.3.2. Varasematel autoritel puudub sageli perekonnanimi ja nad on tuntud kas eesnime (личное имя) ja isanime või eesnime (личное имя) ja sünnikohanime järgi.

Saadia ben Josef

7.3.3. Kirje pealdises näidatakse autori perekonnanimi ja sellest kõmaga eraldatult eesnimi.

Bachur, Elia.

Agnon, Smuel Josef.

7.3.4. Kui autoril puudub perekonnanimi, tuuakse kirje pealdisse eesnimi koos isanime või sünnikohanimega.

Saadia ben Josef.

7.3.5. Liitperekonnanimeses kirjutatakse mõlemad nimed suure algustähga ja ühendatakse sidekriipsuga.

Kirje pealdises: Radler-Feldmann, Joshua.

Liitperekonnanime võivad moodustada ka isanimi koos sõnadega "ben", "ibn" (sageli suurte tähtedega). Et kindlaks määrata, kas on tegemist liitperekonnanimega või issinimega, soovitatakse kasutada teatmeteoseid. Vajadusel koostada ka äravited.

Rmt.:

Kirje pealdises:

Mose ben Jakob Ibn Esra Ibn Esra, Mose ben Jakob.

¹Uuaheebrea keel, 1948. aastast Iisraeli riigikeel.

Rmt.: Kirje pealdises:
Sarvepalli Radhakrishnan Radhakrishnan, Sarve-
palli.

Kui autori sünnikohta- ja eesnimemele on lisatud ka kastinimi, on soovitatav viimaselt koostada ära viide.

Rmt.: Kirje pealdises:
Savar Mangesa Rao Mangesa Rao, Savar.
(kastinimi)

Ära viide: Rao, Savar Mangesa → Mangesa Rao,
Savar.

7.4.4. Pandžabi keeles kirjutavate autorite nimed koosnevad eesnimest (личное имя) ja täiendõnast, mis näitab ühte või teise kasti kuuluvust või naissugu. Antud juhul algab kirje pealdis autori eesnimega.

Rmt.: Kirje pealdises:
Trilok Singh Trilok Singh.

Ära viide: Singh, Trilok → Trilok Singh.

7.4.5. Antiik- ja keskaja autorite teosed kirjeldatakse autorite eesnimede järgi.

Kalidasa.

Surdas.

Autori õige nimevormi kindlaksmääramiseks kasutada teatmeteoseid, näit. Чаухан, Ш. Очерк истории литературы хинди. - М., 1960. - 321 с.

7.5. Korea autorid

7.5.1. Korea autorite nimed koosnevad üheosalistest perekonnanimedest ja ühe-, kahe- või kolmeosalistest eesnimedest.

Kim Bu Sik

7.5.2. Korea autorite originaaltõdes on eesnimi perekonnanime järel, kuid nende autorite teoste tõlgetes ladinatähelikesse keeltesse eelneb sageli autori eesnimi perekonnanimele. Kirje pealdis koostatakse alati üldistel alustel - algul tuuakse autori perekonnanimi, seejärel eesnimi. Kõik nime osad kirjutatakse lahus ja suurte algustähtedega. Eesnime perekonnanimest koмага ei eraldata. Vajadusel soovitatakse koostada raamatus toodud nimevormilt äraviide.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Li Gi Jong	<u>Li</u> Gi Jong.
Kim Ir Sen	<u>Kim</u> Ir Sen.
Pak Den Ai	<u>Pak</u> Den Ai.

Aga:
Sowol Kim Kim Sowol.
(inglisk. rmt-s)

Äraviide: Sowol Kim → Kim Sowol.

Õigete nimevormide, ka perekonna- ja eesnimede kindlaksmääramiseks soovitatakse kasutada teatmeteoseid, näit.: The immortal voice : An anthology of modern Korean poetry. - Seoul, 1974. - 293 p. - Reg. : p. 281-293.

7.6. Hiina autorid

7.6.1. Vastavalt üldreeglitele (lk.47, p. 7.) soovitatakse kataloogida ka hiina autorite tõlked ladina alfabeeti kasutavatesse keeltesse autori eestikeelse nimevormi järgi. Kui seda ei õnnestu kindlaks teha teatmeteoste põhjal, siis on soovitatav kasutada hiina silpide vene ja ladina transkriptsiooni tabelit¹. 1958. a. keh-

¹Таблица русской и латинской транскрипции китайских слов. - В кн.: Русская транскрипция, применяемая при описании изданий на языках народов Азии и Африки. М., 1977, с.19-24.

testati Hiina RV-s hieroglüüfikirja kõrval 26 ladina tähest koosnev transkriptsiooni alfabeet (система "пиньинь"). Seda nn. hiina omaladinat kasutatakse laialdaselt kogu maailmas (ka ENE-s) ning antud süsteemi alusel on väljatöötamisel ka vastav rahvusvaheline standard¹. Kuid hiina omaladina kõrval on maailmas (eriti inglise keelt kasutavates riikides) praegu veel levinud inglispärane ladina transkriptsioon (система Уэйда-Джайлса).

Et paljudes hiina autorite tõlketeostes esinevad hiina nimed ka vene transkriptsioonis (trükiandmeis) või inglise transkriptsioonis (inglisekeelsed tõlked), siis ongi vastavate õigete eestipäraste (hiina omaladina) nimevormide leidmiseks soovitatav kasutada eespool mainitud tabelit, kus on kõrvutatud vene, hiina omaladina ja inglise transkriptsioon. Näit. mõned ühe autori erinevad nimevormid:

Vene transkr.	Hiina omaladina	Inglise transkr.
		transk.

(kasut. ENE, Meyers)	(kasut. inglisk. tõlgetes, ka IFLA käsiraamatus)
----------------------	--

Лао-цзы	Laози	Lao-tse
Бо Цзюй-и	Bo Juyi	Po Chü-yi
Мао Цзэ-дун	Mao Zedong	Mao Tse-tung
Оуян Сю	Ouyang Xiu	Ou Yang Hsiu

Raamatus antud nimevorm näidatakse autoriantmeis ja sellelt tehakse ära viide. (Ka ŐS-is on toodud tabel, kus kõrvutatakse vene transkriptsiooni ja hiina omaladinat).

¹ Коэн, М. Латинизация китайской письменности: Использование китайского транскрипционного алфавита на латинской основе в качестве международной системы транскрипции. - Журнал ИИИЭКО по информатике, библиотечному делу и архивоведению, 1979, т.1, № 3, с. 182-185.

7.6.2. Hiina autorite nimed koosnevad perekonnanimest ja eesnimest

Lao She

Bo Juyi

Ouyang Xiu

Hiina autorite originaalteostes tuuakse eesnimi perekonnanime järel, kuid nende autorite teoste tõlgetes ladinatähelistesse keeltesse eelneb sageli autori eesnimi perekonnanimele. Kirje pealdis koostatakse alati üldistel alustel - algul tuuakse autori perekonnanimi, seejärel eesnimi. Eesnimi perekonnanimest komaga ei eraldata. Vajaduse korral on soovitatav koostada raamatus toodud nimevormilt äraviide.

Rmt.: Kirje pealdises:

Lao She

Lao She.

Aga:

Pao-chang Lu
(inglisk. rmt+s)

Lu Paozhang.

Äraviide: Pau-chang Lu → Lu Paozhang.

7.6.3. Kahest osast koosnevad hiina autorite perekonnanimed kirjutatakse kokku vastavalt NSV Liidus kasutusel olevatele reeglitele¹ ning ENE-le. Raamatus (eriti ingliskeelsetes) antud lahkukirjutatud nimevorm näidatakse autoriandmeis ja sellelt tehakse äraviide.

Inglisk. rmt.: Kirje pealdises:

Ou Yang Hsiu

Ouyang Xiu.

Äraviide: Ou Yang Hsiu → Ouyang Xiu.

7.6.4. Kahest osast koosnevad hiina autorite eesnimed kirjutatakse kokku vastavalt ENE-le. Raamatus kirjutatakse sageli kahest osast koosnevad eesnimed sidekriipsu abil, kusjuures nime teine osa kirjutatakse väikese

¹ Русская транскрипция, применяемая при описании изданий на языках народов Азии и Африки. - М., 1977. - С.17-18.

algustähena. Raamatus esinev nimevorm näidatakse autoriandmeis ja vajadusel koostatakse äraviide.

Rmt.:	Kirje pealdises:
Liu Tsung-yüan	<u>Liu</u> Zongyuan.
T'ao Yüan-ming	<u>Tao</u> Yuanming.
Mao Tse-tung	<u>Mao</u> Zedong.
Äraviide: Mao Tse-tung	→ <u>Mao</u> Zedong.

Õigete nimevormide, ka perekonna- ja eesnimede määramiseks soovitatakse kasutada teatmeteoseid.

7.7. Jaapani autorid

7.7.1. Vastavalt üldreeglitele (lk. 47. p. 7) soovitatakse kataloogida ka jaapani autorite tõlked ladinatähelitesse keeltesse autori eestikeelse nimevormi järgi. Kui ei õnnestu jaapani autorite õiget eestikeelset nimevormi kindlaks teha teatmeteoste põhjal, siis on soovitatav kasutada jaapani silpide vene ja ladina transkriptsiooni tabelit¹, mille aluseks on Jaapanis kasutusel olev nn. inglispärane ladina transkriptsioon. Jaapanis kasutatakse mitut (2-3) ladina transkriptsiooni, maailmas kasutatakse neist enam inglispärast ladina transkriptsiooni.

Espool mainitud tabel võimaldab jaapani autorite tõlgete puhul (kui autor on trükiandmeis toodud ka vene keeles) moodustada õige eestipärase (s.o. jaapani omaladina transkr.) autori nimevormi.

Vene transkr.	Jaapani omaladina (kasut. ka ENE)
Мисима, Джио	Mishima, Yukio
Абэ, Кобо	Abe, Kobo

¹ Таблица русской и латинской транскрипции для японской слоговой азбуки. - В кн.: Русская транскрипция... М., 1977, с. 46-47.

Enamikus jaapani autorite tõlketekstides ladinatähel-
listesse keeltesse on autor antud jaapani omaladina
transkriptsioonis, s.o. ka jaapani autorite õige ees-
tikeelne nimevorm vastavalt ENE-le.¹

7.7.2. Jaapani autorite nimed koosnevad perekonna- ja ees-
nimest.

Abe Kobo

Akutagawa Ryunosuke

7.7.3. Jaapani autorite originaalides tuuakse eesnimi pere-
konnanime järel, kuid nende autorite teoste tõlgetes
ladinatähellistesse keeltesse eelneb sageli autori
eesnimi perekonnanimemele. Kirje pealdis koostatakse
alati üldistel alustel - algul tuuakse autori pere-
konnanimi, seejärel komaga eraldatult (vastavalt ENE-
-le) tema eesnimi. Vajadusel soovitatakse koostada
raamatus toodud nimevormilt äraviide.

Rmt.:

Abe Kobo

Mishima Yukio

Aga:

Suekichi Kawata

Äraviide: Suekichi Kawata → Kawata, Suekichi.

Õigete nimevormide, ka perekonnanime ja eesni-
mede kindlaksmääramiseks soovitatakse kasutada teat-
meteoseid, näit.:

Фолькман, Е.А. Словарь японских имен и фамилий. -
М., 1958. - I2II с.

Hisamatsu, S. Biographical dictionary of Japanese
literature. - Tokyo, 1977, - 437 p.

O'Neill, P.G. Japanese names. - New York; Tokio,
1982. - XVI, 359 p.

¹ENE. 1968, 1.kd., lk. 8.

Lisad

LADINA TÄHESTIKUSE VÕRKEELSE KIRJANDUSE KATALOOGILISE KOONDTABEL

Ptk.	Tööst	Autori nime- vorm pealdises	Kirje keel	Kaardid liidetakse tähestikataloogi
1, 5	Originaalid ladinatähelistes keeltes	rahvuskeelne	rahvuskeel	Võrkeelne kirjandus ladina alfabeeadis
1, 5	Tõlked ladinatähelistesse keeltesse teistest ladinatähelistest keeltest	rahvuskeelne	tõlke keel	"
2, 6	Tõlked ladinatähelistesse keeltesse sissevõtelineist keeltest	eestikeelne	tõlke keel	"
3	Tõlked ladinatähelistesse keeltesse gruusia ja armeeria keeltest	eestikeelne	tõlke keel	"
4	Tõlked ladinatähelistesse keeltesse kreeka keeltest	eestikeelne*	tõlke keel	"
7	Tõlked ladinatähelistesse keeltesse assia ja Aafrika maade autorite mitteladina- ja mitteslaavitähelistest keeltest	eestikeelne	tõlke keel	"

VENE NIMED EESTI KIRJAS ¹

I. Vene pärisnimede kirjutamisel eesti keeles asendatakse vene tähed vastavate ladina tähtedega järgmiselt:

а = a	н = n
б = b	о = o
в = v	п = p
г = g	р = r
д = d	т = t
ж = ž	у = u
з = z	ф = f
к = k	ш = š
л = l	ы = ö
м = m	э = e

II. Vene tähed, millel eesti tähestikus puuduvad otsesed või küllalt sarnaselt häälduvad vasted, transkribeeritakse järgmiselt:

1. ц = ts
ч = tš
щ = štš
2. с = s
с = ss vokaalide vahel ja rõhulise silbi vokaali järel sõna lõpul
сс = ss
3. х = h
хх = hh vokaalide vahel ja vokaali järel sõna lõpul

¹Erelt, T. Vene, ukraina, valgevene, gruusia ja armeenia nimed eesti kirjas. - Keel ja Kirjandus, 1976, nr. 6, lk. 353-354.

4. Kui nimi on liitsõnaline, asendatakse liitsõna järelkomponendi algul olev c või x ühekordse ladina tähega.
5. e = e
e = je sõna algul ja vokaali, ъ - ning ъ -märgi järel
6. ë = jo
ë = o ж, ч, ш, щ järel
* Täht e-ga märgitakse ë transkribeeritakse nagu ë.
7. ю = ju
8. я = ja
я = a eesnimede lõpul и järel
9. и, ѝ = i
и, ѝ = j sõna algul vokaali ees
10. ий = ii
ий = i kahe- ja enamasilbilise sõna lõpul
11. ъ = j vokaalide ees, mujal jäetakse märkimata
12. ъ jääb eesti keeles märkimata

* Vaatamata uuendustele¹ eesti ja vene ühtviisi hääldatavate eesnimede (Nina, Vera, Lena jt.) kirjutamisel eesti keeles on soovitatav kirje pealdises endiselt kasutada kahekordset vokaalimärki.

Вера	=	Veera	
Нина	=	Niina	
Лиза	=	Liisa	
Лена	=	Leena	
Тит	=	Tiit	
Лидия	=	Liidia	vastavalt ENE-le
Кира	=	Kiira	

¹Õigekeelsussõnaraamat. - Tln., 1976, lk. 901.

UKRAINA NIMED EESTI KIRJAS¹

I. Ukraina pärisnimede kirjutamisel eesti keeles asendatakse ukraina tähed vastavate ladina tähtedega järgmiselt:

a = a	л = l
ó = b	м = m
в = v	н = n
г = g	о = o
д = d	п = p
е = e	р = r
ж = ž	т = t
з = z	у = u
ї = i	ф = f
і = i	ш = š
к = k	

II. Ukraina tähed, millel eesti tähestikus puuduvad otsesed või küllalt sarnaselt häälduvad vasted transkribeeritakse järgmiselt:

1. є = je	ц = ts
ї = i	щ = štš
ю = ju	

2. с = s vokaalide vahel, väljaarvatud я, ю, є ja бо ees ja rõhulise silbi vokaali järel sõna lõpul

¹ Ereht, T. Vene, ukraina, valgevene, gruusia ja armeenia nimed eesti kirjas. - Keel ja Kirjandus, 1976, nr. 6, lk. 354-355; Rajamets, H. Ukraina nimede kirjutamine eesti keeles. - Keel ja Kirjandus, 1975, nr. 7, lk. 405-411. Samas antud ka väike valik tuntud ukraina ees- ja perekonnanimedest eesti keeles.

3. x = h
 x = hh vokaalide vshel ja vokaali järel sõna lõpul
4. ч = ts̄
 ч = tt̄s̄
5. я = ja
 я = a eesnimede lõpul i ja ѣ järel
6. и = õ
 и = i ч, к, х, ж, ш, щ, г järel
7. й = i
 й = j vokaali ees
8. ий = ii
 ий = i kahe- ja enamasilbilise nime lõpul
9. ий̄ = õi
 ий̄ = i
 ий̄ = ii г, к, х, ж, ш, щ, ч järel ühesilbilistes sõnades
10. ъ = j vokaali ees, mujal jäetakse märkimata

VALGEVENE NIMED EESTI KIRJAS¹

- I. Valgevene pärisnimede kirjutamisel eesti keeles asendatakse valgevene tähed vastavate ladina tähtedega järgmiselt:

а = a	М = m
б = b	о = o
в = v	п = p
г = g	р = r
д = d	т = t
ж = ž	у = u
з = z	ў = v
й = i	ф = f
к = k	ш = š
л = l	х = õ
н = n	э = e

- II. Valgevene tähed, millel eesti tähestikus puuduvad otse-
sed või küllalt sarnaselt häälduvad vasted transkribeeritakse järgmiselt:

1. ё = jo

ю = ju

я = ja

2. е = e

е = je sõna algul ja vokaali ning apostroofi järel

3. і = i

і = j sõna algul vokaali ees

¹ Ereht, T. Vene, ukraina, valgevene, gruusia ja armeenia nimed eesti kirjas. - Keel ja Kirjandus, 1976, nr. 6, lk. 355-356.

- i = ji apostroofi või ь järel
4. c = s
c = ss vokaalide vahel ja rõhulise silbi vokaali järel sõna lõpul
- * Kui nimi on liitsõnaline, transkribeeritakse põhisõna algul olev c ühe tähega: Светласельская = Svetlaselskaja.
5. x = h
x = hh vokaalide vahel ja sõna lõpul vokaali järel
- * Kui nimi on liitsõnaline, transkribeeritakse põhisõna algul olev x ühe tähega.
6. ц = ts
цц = tts
7. ч = tš
чч = ttš
8. б ja ' jäävad märkimata

BULGAARIA NIMED EESTI KIRJAS¹

Eesti Vabariiklik Õigekeelsuskomisjon soovitab kasutada bulgaaria nimede kirjutamisel eesti kirjas bulgaaria omaladinaat. Alljärgnev tabel on üle vaadatud Bulgaaria RV Teaduste Akadeemias.¹

а = a	п = p
б = b	р = r
в = v	с = s
г = g	т = t
д = d	у = u
е = e	ф = f
ж = ž	х = h
з = z	ц = c
и = i	ч = č
й = j	ш = š
к = k	щ = št
л = l	ъ = â
м = m	ь = j
н = n	ю = ju
о = o	я = ja

¹Erelt, T. Bulgaaria ja serbohorvaadi nimed eesti kirjas. - Keel ja Kirjandus, 1977, nr. 5, lk. 298-299.

SERBOHORVAADI TÄHESTIK KAHE KIRJAS¹

Aa	Aa	Hh	Nn
Бб	Bb	Нњ	Nj nj
Вв	Vv	Оо	Oo
Гг	Gg	Пп	Pp
Дд	Dd	Рр	Rr
Ђђ	Đđ	Сс	Ss
Ee	Ee	Тт	Tt
Жж	Žž	Ћћ	Ćć
Зз	Zz	Уу	Uu
Ии	Ii	Фф	Ff
Jj	Jj	Xx	Hh
Kk	Kk	Цц	Cc
Ll	Ll	Чч	Čč
Љљ	Lj lj	Џџ	Dž dž
Mm	Mm	Шш	Šš

¹ Erelt, T. Bulgaaria ja serbohorvaadi nimed eesti kirjasa. - Keel ja Kirjandus, 1977, nr. 5, lk. 298-299.

ASERBAIDŽAANI NIMED EESTI KIRJAS¹

а = a	Н = n
б = b	о = o
в = v	е = ü
г = g	п = p
ґ = g	р = r
д = d	с = s
е = e	т = t
а = ä	у = u
з = z	ү = ü
и = i	ф = f
н = õ	һ = h
ј = j	ч = ts
к = k	щ = dž
к = gj	ш = š
л = l	' = '
м = m	

x = h, aga vokaalide vahel ning eõna lõpul
vokaali järel hh

¹ Erelt, T. Türgi-tatari ja tadžiki nimed eesti kirjas : (Vabariiklikus õigekeelsuskomisjonis). - Keel ja Kirjandus, 1978, nr. 12, lk. 738-740.

TURKMEENI NIMED EESTI KIRJAS¹

а = a	е = õ
б = b	п = p
в = v	р = r
г = g	с = s
д = d	т = t
ё = jo	у = u
ж = dž	ү = ü
з = z	ф = f
и = i	х = h
й = j	ч = tš
к = k	ш = š
л = l	ы = ö
м = m	э = e
н = n	ә = ä
ң = ng	д = ju
о = o	я = ja

e = e, aga sõna algul ja vokaali järel je
ъ ja ь jäävad märkimata

¹Erelt, T. Türgi-tatari ja tadžiki nimed eesti kirjas :
(Vabariiklikus õigekeelsuskomisjonis). - Keel ja Kirjandus,
1978, nr. 12, lk. 738-741.

KIRGIISI NIMED EESTI KIRJAS¹

а = a	Һ = ng
б = b	о = o
в = v	е = ö
г = g	п = p
д = d	р = r
ж = dž	с = s
з = z	т = t
и = i	у = u
й = j	ү = ü
к = k	ч = ts ^v
л = l	ш = š ^v
м = m	ь = ʸ
н = n	

ө = e, aga sõna algul ja vokaali järel je
 х = h, aga vokaalide vahel ja sõna lõpul vokaali
 järel hh
 ъ ja ь jäävad märkimata

¹ Krelt, T. Türgi-tatari ja tadžiki nimed eesti kirjas :
 (Vabariiklikus õigekeelsuskomisjonis). - Keel ja Kirjandus,
 1978, nr. 12, lk. 738-741.

KASAHHI NIMED EESTI KIRJAS¹

а = a	с = s
б = b	т = t
д = d	у = u
ж = ž	ф = f
з = z	ш = š
и = i	н = ñ
й = j	і = i
к = k	к = k
л = l	ң = ng
м = m	г = g
н = n	ү = ü
о = o	ұ = u
п = p	в = v
р = r	ә = ä

В = v nimesdes ei kasutata, v.a. es(a) = ov(a)-
lõp

е = e, aga eõna algul ja vokaali järel je

х = h, aga vokaalide vahel ja eõna lõpul vokaa-
li järel je

ъ ja ь jäävad märkimata

¹Erelt, T. Türgi-tatari ja tadžiki nimed eesti kirjas :
(Vabariiklikus õigekeeleakademiajoni). - Keel ja Kirjandus,
1978, nr. 12, lk. 738-742.

USBEDI NIMED EESTI KIRJAS¹

а = a	р = r
б = b	с = s
в = v	т = t
г = g	у = u
д = d	ф = f
ё = jo	ч = tš
ж = dž	ш = š
з = z	ъ = ' (äpp)
й = i	э = e
к = k	в = ju
л = l	я = ja
м = m	ў = u
н = n	к ₁ = k
о = o	ғ = g
п = p	х ₁ = h

e = e, aga sõna algul ja vokaali järel je
й = j

^к Sõnalõpuline tähekombinatsioon ий = i
x = h, aga vokaalide vahel ja sõna lõpul hh

Transkriptsioonireglid on sellisena kasutatavad nüüdisaegsete, kirillitsas kirjutatud nimede puhul. Vana kirjakeele puhul, mis kasutas araabia kirja ja põhines ka teistel dialektidel, on võimalikud muud reeglid.

¹ Ereht, T. Türgi-tatari ja tadžiki nimed eesti kirjas : (Vabariiklikus õigekeelsuskomisjonis). .. Keel ja Kirjandus, 1978, nr. 12, lk. 738-743.

TADŽIKI NIMED EESTI KIRJAS¹

а = a	р = r
б = b	с = s
в = v	т = t
г = g	у = u
д = d	ф = f
е = e	ч = tš
ё = jo	ш = š
ж = ž	ъ = ' (ä)
э = z	э = e
и = i	ю = ju
й = j	я = ja
к = k	ғ = g
л = l	к = k
м = m	ӯ = u
н = n	х = h
о = o	қ = dš
п = p	

х = h, aga vokaalide vahel ja sõna lõpus hh

ь = jääb märkimata

й = i, esineb ainult sõna lõpus

Transkriptsioonireeglid on mõeldud eeskätt nüüdisaegsete, kirillitsas kirjutatud nimede jaoks. Vana kirjakeele

¹Erelt, T. Türgi-tatari ja tadžiki nimed eesti kirjas : (Vabariiklikus õigekeelsuskomisjonis). - Keel ja Kirjandus, 1978, nr. 12, lk. 738-743.

(kuni 1920. aastateni) ja araabia kirjas kirjutatud teksti-
dest tulevate nimede jaoks on mõeldavad mõneti erinevad
reeglid. Tegelikult ongi Tadžikistanis kaks kirjaväsi: amet-
lik kirillitsa ja mitteametlik araabia kiri, mida kasuta-
takse mõnedes teaduslikes ja välislugeja jaoks mõeldud pub-
likatsioonides.

Kirjandus

1. Eesti nõukogude entsüklopeedia. - Tln., 1968-1978. - 1.-8. kd.
2. Ereht T. Bulgaaria ja serbohorvaadi nimed eesti kirjas. - Keel ja Kirjandus, 1977, nr. 5, lk. 298-299.
3. Ereht T. Türgi-tatari ja tadžiki nimed eesti kirjas : (Vabariiklikus õigekeelsuskomisjonis). - Keel ja Kirjandus, 1978, nr. 12, lk. 738-743.
4. Ereht T. Vene, ukraina, valgevene, gruusia ja armeenia nimed eesti kirjas : (Vabariiklikus õigekeelsuskomisjonis). - Keel ja Kirjandus, 1976, nr. 6, lk. 353-357.
5. Names of persons : National usages for entry in catalogues / Comp. by the IFLA Intern. office for UBC. - 3rd ed. - London : IFLA Intern office for UBC, 1977. - X, 193 p.
6. Nurmekund P. Taas õigekirjareform Indoneesias. - TRÜ, 1973, 7. dets.
7. Stewart G.R. Personal names. - In: Stewart, G.R. American ways of life. New York, 1954, ch. 1, p. 184-205.
8. Rajamets H. Ukraina nimede kirjutamine eesti keeles. - Keel ja Kirjandus, 1975, nr. 7, lk. 405-411.
9. Riikoja H. ENE. - Sirp ja Vasar, 1977, 12. aug., lk. 12.
10. Ussisoo U. Pärinimede kirjutamisest ENE-s. - Sirp ja Vasar, 1975, 18. apr., lk. 4-5.
11. Õigekeelsussõnaraamat. - Tln., 1976. - 926 lk.

12. Вопросы описания и организации системы каталогов и картотек литературы на иностранных языках: (Метод.рекомендации). - М., 1974. - 129 с.
13. Гиляревский Р.С., Фридман, Н.З. Описание книг на иностранных языках / Сост.: Р.С.Гиляревский, Н.З.Фридман. - М., 1956. - 199 с.
14. Гиляревский Р.С. Отражение литературы на иностранных языках в библиотечных каталогах. - М., 1963. - 90 с.
15. Гиляревский Р.С., Старостин, Б.А. Иностранные имена и названия в русском тексте: Справочник.-2-е изд., испр.и доп. - М., 1978. - 240 с.
16. ГОСТ 7.1-76. Библиографическое описание произведений печати. - М., 1982. - 63 с.
17. ГОСТ 16876-71: Транслитерация русских слов латинскими буквами. - М., 1974. - 3 с.
18. Журнал ЮНЕСКО по информатике, библиотечному делу и архивоведению / ЮНЕСКО. - М., 1980. - Т.2, № 1.
19. Единые правила описания произведений печати для библиотечных каталогов. Ч.1. Вып.1. Описание книг. - 2-е изд., испр. и доп. - М., 1959. - 669 с.
20. Единые правила описания произведений печати для библиотечных каталогов: Доп. к ч. 1 и 2 "Описание книг и периодических изданий на языках народов Азии и Африки". - М., 1969. - 292 с.
21. Коэн М., Ляка А. Латинизация китайской письменности: Использование китайского транскрипционного алфавита на латинской основе в качестве международной системы транскрипции. - Журнал ЮНЕСКО по информатике, библиотечному делу и архивоведению, 1979, т.1, № 3, с.182-185.
22. Методические указания по библиографическому описанию книг...: (Доп. к "Единым правилам..."). - М., 1961. - 63 с.
23. Пельцова Я. Стандартизация в области библиографии. - Библиотековедение и библиография за рубежом, 1974, № 49, с. 17-35.
24. Русская транскрипция, применяемая при описании изданий на языках народов Азии и Африки. - М., 1977. - 48 с.

SOOVITATAV KIRJANDUS

1. Hisamatsu S. Biographical dictionary of Japanese literature. - Tokyo, 1977. - 437 p.
2. The immortal voice : An anthology of modern Korean poetry. - Seoul, 1974. - 293 p. - Reg. : p. 281-293.
3. Isa Z. The entry-word in Indonesian names and titles. - Library resources and technical services, 1971, Vol. 15, N. 3, p. 393-398.
4. Kirjekeele teataja, 1979-1983 : Õigekeelsuskomisjoni otsused / Koost. T. Erelt, H.Saari. - Tln. : Valgus, 1985. - 88 lk.
5. Nurmekund P. India ja araabia pärisnimede õigekeelsusest. - Emakeele Seltsi Aastaraamat, 1963, 9, lk. 54-62.
6. O'Neill P.G. Japanese names. - New York ; Tokio, 1982. - XVI, 359 p.
7. Saari H. Kas te suhtute nimedesse? - Sirp ja Vasar, 1979, 25. mai, lk. 5.
8. Saari H. Keelehääling. - Tln., 1976. - 184 lk.
9. Sharp H.S. Handbook of pseudonyms and personal nicknames. - Metuchen, 1972. - Vol. 1-2.
10. Герасимович Л.К. Литература Монгольской Народной Республики, 1921-1964. - Л., 1965. - ЗII с.
11. Левченко С.Ф. и др. Словарь собственных имен людей (украинско-русский и русско-украинский). - 4-е изд., испр. и доп. - Киев, 1972. - 279 с.
12. Литературные имена арабских и персидских авторов: Справочник. - М., 1973-1979. - Ч.1-2.
13. Правила описания книг на языках народов СССР / Гос.б-ка СССР им.В.И.Ленина, Отд.каталогизации и алф. каталогов.- М., 1977. - 166 с. + Прил. (160 с.).

14. Судник М.Р. Словарь личных собственных имен: (Белорусско-русский и русско-белорусский). - Минск, 1965. - 112 с.
15. Чаухан Ш. Очерк истории литературы хинди. - М., 1960. - 321 с.
16. Фолькман Е.А. Словарь японских имен и фамилий. - М., 1958. - 1211 с.

Nimede register

- Aafrika 42-43
Araabia 47, 48-50
Armeenia 40-41
Aserbaidžžani 39, 70
Belgia 23-24, 32, 35
Birna 47, 50-51
Bulgaaria 37-39, 68
Eesti 23-24, 27
Gruusia 40-41
Hiina 47, 55-58
Hispaania 23-24, 28, 30
Hollandi 23-24, 26, 30, 32,
33
Iiri 23-24, 35
India 47, 53-54
Indoneesia 42, 43-44
Inglise 23-25, 30, 35
Itaalia 23-24, 29, 30, 32,
33, 35
Jaapani 47, 58-59
Juudi 47, 52-53
Kanada 23-25
Kasahhi 39, 73
Kirgiisi 39, 72
Korea 47, 54-55
Kreeka 18, 41
Leedu 23-24, 27
Läti 23-24, 27
Malai 42, 44-45
Mari 39
Moldaavia 39
Mongoli 46-47
Mordva 39
Norra 23-24, 27, 30, 32
Poola 13, 23-25
Portugali 23-24, 28, 29, 30,
33, 35
Prantsuse 23-24, 29, 30, 32,
33-35
Pärsia 47, 48-50
Rootsi 23-24, 26, 27, 30, 32,
34
Rumeenia 23-24, 26, 32
Saksa 23-24, 30, 33, 35
Serbohorvaadi 37-39, 69
Sooma 23-24, 27
Taani 23-24, 26-27, 30, 32, 35
Tadžiki 39, 75-76
Tatari 39
Tsehhi 23-24, 35
Turkmeeni 39, 71
Türgi 42, 45
Ukraina 37-39, 64-65
Ungari 23-25
USA 23-25, 34
Usbeki 39, 74
Valgevene 37-39, 66-67
Vene 37-39, 62-63
Vietnami 42, 45-46

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	5
ÜLDREGLID AUTORIKIRJE PEALDISE KOOSTAMISEL.....	8
1. Põhireeglid.....	8
2. Autorikirje pealdise keel.....	9
2.1. Ladina tähestikus originaalid ja nende tõl-	
ked teistesse ladinatähelistesse keeltesse	9
2.2. Tõlke teosed mitteladinatähelistest keel-	
test ladinatähelistesse keeltesse.....	10
3. Autori nime erinev kirjutamine.....	11
4. Autori nime muudatus.....	13
5. Samanimelised autorid.....	13
6. Kirje autori eesnime järgi.....	14
7. Pseudonüümid ja krüptonüümid.....	14
8. Nimede erijuhtumeid.....	18
8.1. Antiikautorid.....	18
8.2. Keskaja autorid.....	19
8.3. Riigivalitsejad ja vaimulikud.....	20
ERI MAADE AUTOREID.....	23
1. Ladina tähestikku kasutavad Euroopa ja Ameerika	
autorid.....	23
1.1. Põhireeglid.....	23
1.2. Liitperekonnanimed.....	26
1.3. Eesliidetega perekonnanimed.....	29
2. Slaavi autorid.....	37
3. Gruusia ja armeenia autorid.....	40
4. Kreeka autorid.....	41
5. Ladina tähestikku kasutavad Aasia ja Aafrika	
maade autorid.....	42
5.1. Aafrika autorid.....	42
5.2. Indoneesia autorid.....	43
5.3. Malai autorid.....	44

5.4. Türgi autorid.....	45
5.5. Vietnami autorid.....	45
6. Vene tähestikku kasutavad Aasia maade autorid....	46
6.1. Mongoli autorid.....	47
7. Muud (peale ladina ja slaavi) tähestikke kasuta- vad Aasia maade autorid.....	47
7.1. Araabia ja pärsia autorid.....	48
7.2. Birma autorid.....	50
7.3. Juudi autorid, kes kirjutavad ivriidi keeles.....	52
7.4. India autorid.....	53
7.5. Korea autorid.....	54
7.6. Hiina autorid.....	55
7.7. Jaapani autorid.....	58
LISAD.....	60
1. Ladina tähestikus võõrkeelse kirjanduse kataloo- gimise koondtabel.....	61
2. Vene nimed eesti kirjas.....	62
3. Ukraina nimed eesti kirjas.....	64
4. Valgevene nimed eesti kirjas.....	66
5. Bulgaaria nimed eesti kirjas.....	68
6. Serbohorvaadi nimed eesti kirjas.....	69
7. Aserbaidžaaani nimed eesti kirjas.....	70
8. Turkmeeni nimed eesti kirjas.....	71
9. Kirgiisi nimed eesti kirjas.....	72
10. Kasahhi nimed eesti kirjas.....	73
11. Usbeki nimed eesti kirjas.....	74
12. Tadžiki nimed eesti kirjas.....	75
KIRJANDUS.....	77
Kasutatud kirjandus.....	77
Soovitav kirjandus.....	79
NIMEDE REGISTER.....	81

ФАМИЛИЯ И ИМЯ АВТОРА В ЗАГОЛОВКЕ ОПИСАНИЯ.
Методические указания каталогизаторам иностранной
литературы по датинскому алфавиту.
Составитель Эноа Л о о р и т о.
На эстонском языке.
Тартуский государственный университет.
8300, 202400, г.Тарту, ул.Ольгопки, 18.
Vastutav toimetaja H. Riives.
Päljundamisleale antud 9.10.1985.
Formaat 60x84/16.
Kirjutuspaber.
Masinakiri. Rotaprint.
Tingtrükipoognaid 5,35.
Arvestuspooznaid 4,02. Trükipoognaid 5,25.
Trükiarv 1000.
Tell. nr. 971.
Hind 15 kop.
TRÜ trükikoda. ENSV, 202400 Tartu, Põlsoni t. 14.